

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

19^E JAARGANG

WOENSDAG 28 FEBRUARI 1934

No. 948

NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT.

Curatoren: Mr. G. Vissering, Voorzitter; Ir. A. Plate, Onder-Voorzitter; Mr. K. P. van der Mandele, Penningmeester; Mr. P. Hofstede de Groot; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; L. H. Mansholt; Mr. R. Mees; E. D. van Walree; Ch. J. I. M. Welter; C. J. P. Zaalberg.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen; Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Prof. Mr. F. de Vries.

Geedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: Dr. H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abnemenen volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1.—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

INHOUD.

	Blz.
HET RAPPORT DER COMMISSIE-BRUINS OMTRENT ECONOMISCHE SAMENWERKING TUSSEN NEDERLAND EN NEDERLANDSCH-INDIË door Ir. A. Baars	194
De alpha en de omega van de couponbelasting door B. van den Berg	195
Spoorwegtekorten in 1932 in Nederland en in zes naburige landen door Ir. H. E. Verschoor	197
Crisisinkomstenbelasting door Mr. Alb. Veen	197
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Duitschland en het Donaublok door Prof. Dr. Elemér Hantos	198
AANTEKENINGEN:	
De handelspolitieke betrekkingen tussen Nederland en Nederlandsch-Indië	200
Financiële perspectieven van Nederlandsch-Indië	200
Devaluatie van de Tsjechische Kroon	201
Overzicht van de steunmaatregelen ten behoeve van den landbouw in Duitschland	202
INGEZONDEN STUKKEN:	
Mogen de grond- en hulpstoffen voor exporteerende fabrieken gecontingenteerd worden? door Ir. J. Philip Korthals Altes	203
ONTVANGEN BOEKEN	204
MAANDLIJFERS:	
Emissies in Januari 1934	204
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	204
STATISTIEKEN	205—208
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

27 FEBRUARI 1934.

Op de geldmarkt heeft men de eerste dagen bij de afwachtende houding volhard. Toen de inschrijving op het schatkistpapier bekend was, werd de toestand oogenschijnlijk wat gemakkelijker; de omzetten waren echter niet van beteekenis. De laatste dagen is weder eenige verstijving waar te nemen. Het feit, dat buiten-gemakkelijk een hoogere rente te bedingen valt, maakt dat geldgevers hier niet heel toeschietelijk zijn. Privaat-disconto noteerde tenslotte $1\frac{1}{16}$ à $\frac{7}{8}$ pCt. De inschrijving op het schatkistpapier was eenigszins een verrassing. Op de drie- en zesmaands promessen werd ingeschreven resp. $26\frac{1}{4}$ miljoen en 18.2 miljoen Gulden, waarvan werd toegevoegd f 8.7 miljoen en f 5 $\frac{1}{4}$ miljoen tegen f 999.07 en f 996.30, alzo een netto-rendement gevende van ca. $\frac{3}{8}$ en $\frac{3}{4}$ pCt., wat onder de taxatie bleef, doch waarbij moet worden opgemerkt, dat de toegewezen posten hoofdzakelijk in de portefeuilles van de bekende rijksinstellingen zijn te land gekomen, zoodat men uit dit resultaat geen juist beeld van de markt mag vormen. Op de één-jaarsbiljetten werd ingeschreven voor f 24.8 miljoen, waarvan toegevoegd f 8.9 miljoen op f 1.007.55; rendement ca. $1\frac{1}{4}$ pCt. Voor de vijf-jaarsbiljetten was de belangstelling grooter dan gedacht was; ingeschreven werd voor f 53 $\frac{1}{4}$ miljoen, toegevoegd f 12.7 miljoen voor f 1.004.25, renderende $3\frac{3}{8}$ pCt. De handel in schatkistbiljetten wordt de laatste dagen beïnvloed door het feit, dat de Minister van Financiën over transacties in deze biljetten in het vervolg het beurs-omzetzegel wil heffen. Zekerheid, hoe de betreffende bepalingen zullen worden uitgelegd, bestaat echter nog niet; men wacht dus voorloopig af. Call blijft $\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $\frac{1}{8}$ pCt.

* *

Op de wisselmarkt was het kalm. Veel bijzonders valt er niet te melden. De Dollar bleef langzaam aan achteruitlopen; van 1.50 kwam de notering op 1.49 $\frac{1}{2}$. Goudzendingen naar New-York hebben bij zulk een lagen koers natuurlijk niet veel aantrekkelijkheid meer. De Dollar-koers tegen Pond Sterling schijnt men op ongeveer 5.07 $\frac{1}{2}$ vast te houden. De Pondenkoers is hier nog iets teruggelopen, 7.61—7.57 $\frac{1}{2}$. Fransche Francs met kleine schommelingen tenslotte onveranderd: ca. 9.78 $\frac{1}{2}$. Ponden tegen Fr. Frs. 77.70—77.40. Marken gingen van 59.— op 58.85 terug. Belga's onveranderd ca. 34.66. Zeer aangeboden waren Lires, waarvan de koers tot 12.65 terugliep; de oorzaak van dezen teruggang is nog onbekend. Indië lager op 100 $\frac{3}{16}$ pCt.

Op de termijnmarkt was het wat levendiger. Er was aanbod van Ponden op termijn; men gebruikt het agio op Ponden om het rendement op Pondenbeleggingen te verhoogen. Een- en drie-maands Ponden noteerden tenslotte $\frac{7}{8}$ en $2\frac{1}{4}$ c. agio. Termijn-Dollars deden nog $\frac{1}{16}$ en $\frac{3}{16}$ c. boven kassa. Fransche Francs op termijn $4\frac{1}{2}$ en $11\frac{1}{2}$ c. onder kassa.

Op de goudmarkt was het deze week stiller dan de voorgaande. Baren f 1.661, Eagles 2.51 $\frac{1}{4}$ en Sovereigns 12.37 $\frac{1}{2}$.

HET RAPPORT DER COMMISSIE-BRUIJS OMTRENT ECONOMISCHE SAMENWERKING TUSSEN NEDER- LAND EN NEDERLANDSCH-INDIË.

Nog voordat het rapport der Commissie-Bruis was gepubliceerd is er reeds een nieuwe commissie bij het Departement van Koloniën ingesteld, thans onder leiding van Prof. Van Gelderen, die tot taak heeft eenheid te brengen in de economische politiek tusschen Moederland en Nederlandsch-Indië. Nu het rapport der vroeger ingestelde commissie gepubliceerd is, kan men een verklaring geven van de instelling der nieuwe, permanente commissie bij Koloniën. Immers, de Commissie-Bruis geeft in beleefde woorden de verstrekte opdracht aan de Regeering terug zonder tot een resultaat te zijn gekomen, behalve dan op enkele ondergeschikte punten.

Het wil ons voorkomen, dat dit falen der Commissie-Bruis op het terrein der algemeene economische politiek, die door Nederland en Indië tezamen dient te worden gevolgd, een¹⁾ slecht teeken is met betrekking tot de mentaliteit, die vooral in groote kringen van vertegenwoordigers van het Nederlandsche bedrijfsleven heerscht. Men dient zich hierbij te herinneren, dat de Commissie-Bruis tot opdracht had, zich allereerst uit te spreken over de wenschelijkheid van contingentteering van den invoer van katoenen goederen in Indië, teneinde de export van Nederlandsche textielproducten daarheen tegen de overmachtige Japansche concurrentie te beschermen. Op dit punt is een beslissing genomen, alvorens men tot de behandeling van het geheele complex van vraagstukken overging. De Commissie-Bruis verwierp in een aan den Minister van Koloniën gericht schrijven van 9 Dec. 1932 het denkbeeld der contingentteering, daar men — volgens haar — geen steun voor de Nederlandsche textielindustrie kon laten opbrengen door de sterk verarmde bevolking van Nederlandsch-Indië. Niettegenstaande dit advies is de actie ten gunste van contingentteering van den invoer van katoenen goederen in Indië niet verflauwd; zij heeft tenslotte een gedeeltelijk succes bereikt door de thans afgekondigde contingentteering van den invoer van bedrukte katoenen sarongs, terwijl ook de contingentteering van den invoer van bier in Indië den export uit Nederland en Duitschland beschermt ten koste van dien uit Japan en de Minister van Koloniën in zijn begrootingsrede in de Tweede Kamer de binnenkort te verwachten contingentteering van gebleekte katoenen goederen in Indië aankondigde.

Met deze feiten als achtergrond komt het sobere rapport der Commissie-Bruis zeer duidelijk naar voren als een verklaring, dat het onmogelijk was de wenschen der verschillende belanghebbenden en andere leden der Commissie te bevredigen. Dit noemen wij een slecht teeken van de heerschende mentaliteit in bepaalde kringen. Zeer duidelijk blijkt hieruit, dat men in vele gevallen bij de bespreking van de economische politiek en de noodzakelijke maatregelen in het belang van het geheele Nederlandsche Rijk zich te veel laat beïnvloeden door de belangen van bepaalde groepen, en deze niet ondergeschikt weet te maken aan of weet te coördineeren met de belangen van het geheel.

Wat de onderdeelen betreft, waarop men blijkbaar wel tot overeenstemming kon komen, verwijzen wij in de eerste plaats naar de critiek der Commissie op de jongste verhooging van het invoerrecht op thee. Het blijkt wel zeer duidelijk, dat deze verhooging, om fiscale redenen door het Ministerie van Financiën doorgevoerd, buiten het overleg met deze Commissie is gehouden.²⁾

Wij kunnen met deze critiek instemmen. Toen de Regeering eenmaal een commissie had ingesteld om advies uit te brengen over de bevordering van de

¹⁾ In zijn bovengenoemde rede heeft Dr. Colijn medegedeeld, dat Financiën de toezegging heeft gedaan dit invoerrecht te verlagen.

economische samenwerking tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië, was zij toch feitelijk wel verplicht om in zulke belangrijke questies als verhooging van invoerrechten op Indische producten in Nederland ten minste het oordeel der Commissie te vragen. Nu zulks niet is geschied, had de Commissie volkomen het recht om met nadruk te constateeren, dat een dergelijke politiek van invoerrechtenverhooging volgens haar meening het gestelde doel, de economische samenwerking, ten zeerste schaadt.

Ten aanzien van de algemeene handelspolitiek zijn de conclusies der Commissie-Bruis negatief. Geen tolonie en geen algemeene wederzijdsche preferentiële rechten is het resultaat. Ook tegen deze conclusies zal wel geen bezwaar worden gemaakt. Een tolonie tusschen twee zoover verwijderde landen is inderdaad onaanvaardbaar; zij bestaat ook in het Britsche Imperium niet, en is slechts goed uitvoerbaar tusschen landen, die aan elkaar grenzen en feitelijk een economisch geheel vormen. De afwijzing der algemeene preferentiële rechten beteekent, dat de Commissie een stelsel verwerpt als te Ottawa voor het Britsche wereldrijk is aangenomen. Inderdaad zijn wij niet in staat in dit opzicht het voorbeeld van het Britsche Imperium te volgen, omdat de afzet van Nederlandsche en Nederlandsch-Indische producten buiten de grenzen van het Nederlandsche Rijk van overwegend belang is, en wij dezen afzet vermoedelijk, tengevolge van represaillemaatregelen van andere landen, meer zouden schaden dan dat de preferentiële rechten nut zouden opleveren. Bovendien komt daar, ten aanzien van Indië, de overweging bij, dat de prijzen van diverse levensbenodigdheden in dat land dientengevolge zouden worden opgedreven. Want verlaging der invoerrechten voor producten uit Nederland zal wel uit fiscale overwegingen onmogelijk blijken, zoodat de preferentie gevonden zou worden, gelijk ook in de Britsche Dominions en Engeland het geval is, door verhooging der invoerrechten op producten niet uit het Rijk afkomstig.

Voegt men hieraan nog toe de aanbeveling om de handelsvoorlichting ten aanzien van Indië te verbeteren, om van overheidswege gekochte goederen met Nederlandsche schepen te doen vervoeren, om het tarief voor telegrammen te verlagen en om de heffing van dubbele belasting te voorkomen, dan heeft men nagenoeg alle aanbevolen of verworpen voorstellen opgenoemd.

* * *

Zonder twijfel weet de Commissie zelf zeer goed, dat dit resultaat van de beraadslagingen en onderzoekingen in volstrekt geen verhouding staat tot het gestelde probleem. Stilzwijgend wordt erkend, dat men niet in staat was voor de werkelijke groote problemen ook maar eenige oplossing aan te geven. Incidenteele preferentie voor Nederlandsche producten acht de Commissie in bepaalde gevallen aanvaardbaar, maar het gaat er juist om, in welk soort gevallen naar haar meening hiervan sprake mag zijn.

Het eigenlijke groote economische probleem wordt slechts terloops even aangeroerd bij een verwijzing naar de nieuwe oriëntteering in de Nederlandsche handelspolitiek, gebaseerd op de thans gewijzigde Crisis-Invoerwet en de invoermonopolies, waardoor het mogelijk wordt den invoer in bepaalde banen te leiden en die landen te bevoordeelen, die ook Nederlandsche producten afnemen. Er wordt slechts op die mogelijkheden gewezen, zonder dat daarop verder wordt ingegaan.

Bij een mentaliteit van een deel der commissieleden, zooals die ten aanzien van de contingentteering van katoenen goederen in Indië is gebleken, is het wel verklaarbaar, dat geen positieve resultaten op dit gebied konden worden bereikt, afgezien nog van het feit, dat men daarbij vervalt in onderhandelingen, waaraan regeeringsvertegenwoordigers van verschillende landen deelnemen, en die dus buiten het raam van commissoriaal werk vallen. Indien echter iedere

groep terstond gaat trachten eigen belangen te behartigen met behulp van de nieuwe wapenen in het economisch arsenaal onzer Regeering, dan zal ongetwijfeld het resultaat pover zijn. Hier dient in ieder geval slechts het algemeene Rijksbelang richtsnoer te zijn voor te treffen maatregelen.

En wij meenen te mogen zeggen, dat dit algemeene Rijksbelang slechts gediend wordt door *primair* den export van Nederlandsch-Indië te verbeteren, zoowel wat hoeveelheid als wat prijs betreft. Er zijn ongetwijfeld groepen in Nederland, wien de Indische export niet zoo na aan het hart ligt, maar economisch bezien is dit de plaats, waar de hefboom dient te worden aangezet. Gelukt het dien export te verbeteren, dan kan er sprake zijn van meerderen invoer in Indië, en dan kan men naar onze meening ook spreken over incidenteele preferentie voor Nederlandsche artikelen, voor een beperkten tijd.

* * *

Wij gaan volkomen accoord met de meening der Commissie-Bruins, dat Nederlandsch-Indië zich op eigen wijze economisch heeft ontwikkeld en eigen economische belangen heeft. Samenwerking met het moederland dient hierin te bestaan, dat men vanuit Nederland steun verleent in de richting dier economische ontwikkeling, dat is — voorloopig tenminste nog — in de richting van handhaving en versterking van den Indischen export. Het welbegrepen belang van Nederland ligt hierin, om het vele malen grootere Indië, dat een markt voor Nederlandsche producten kan zijn, in staat te stellen dergelijke producten te koopen waarbij Indië niet zoo verarmd mag zijn, dat men niet meer op qualiteit, maar uitsluitend op prijs letten moet.

De thans opkomende leuze van „industrialisatie” van Nederlandsch-Indië kunnen wij dan ook slechts zien als in een verdere toekomst voor verwezenlijking vatbaar. Wanneer industrialisatie van dat land gebaseerd is op toenemende behoeften eener in welvaart groeiende bevolking, kan zij slechts worden toegejuicht. Anders is zij een noodlottige sprong, die uiteindelijk den afzet van buitenlandsche producten nog meer belemmert, zonder de koopkracht der Indische bevolking te vergrooten. Een dergelijke industrialisatie wordt thans doorgevoerd in China, in verschillende Zuid-Amerikaansche staten, overal, daar waar het buitenland de natuurlijke inheemsche landbouwkundige voortbrengselen niet meer in voldoende mate afneemt.

Het feit, dat bij de onderhandelingen tusschen Nederland en Duitschland aangaande de handelsovereenkomst, Nederlandsch-Indië naar de tweede plaats is geschoven en thans eerst bij afzonderlijke besprekingen aan de orde komt, nu geen groote „ruilobjecten” meer aanwezig zijn, wijst ook op een zoodanige mentaliteit in Nederland, dat een commissie ter bevordering van de economische samenwerking met Indië moet inzien niet in staat te zijn veel positieve resultaten te bereiken.

De verbijsterend snelle ontwikkeling van de economische constellatie in de wereld gedurende het laatste jaar heeft misschien wel gemaakt, dat een commissie, die oorspronkelijk was ingesteld om het probleem van de economische samenwerking tusschen Nederland en Indië te bestudeeren, door de feiten is achterhaald. Onze economische problemen houden thans niet meer bij de ruimste grenzen van ons eigen gebied op. Wij zijn niet meer in staat het vraagstuk van de verhouding der deelen van het Nederlandsche Rijk binnen de rijksgrenzen te beoordeelen, zonder rekening te houden met beider belangen ten aanzien van de buitenwereld. Het geheele complex van vraagstukken, dat betrekking heeft op de verhouding van het Nederlandsche Rijk in zijn geheel tot het buitenland, en daardoor de verhouding van de deelen des Rijks tot elkaar, in harmonie met de economische Rijkspolitiek, dit complex kon niet tot oplossing worden gebracht in de Commissie-Bruins, welke geen

opdracht had het te onderzoeken, en die ook in haar samenstelling daartoe niet was opgezet.

Het negatieve rapport moet derhalve als een erkenning worden beschouwd, dat de tijd van gedeeltelijke maatregelen voorbij is. Het groote, algemeene probleem vraagt om een oplossing; het Nederlandsche volk moet tot arbeid komen, het Indische volk eveneens, de voortgebrachte producten moeten voor een belangrijk deel worden uitgevoerd, daar vele ervan in hoeveelheden worden geproduceerd, die ver boven de landsbehoeften uitgaan. Tegenover dit probleem dienen alle groepsbelangen te verdwijnen. Het is een vraagstuk, dat ieder der 70 miljoen bewoners van het Nederlandsche Rijk aangaat. Een partiëele oplossing, waarbij succes wordt bereikt voor bepaalde groepen en zekere producten is geen oplossing.

De Commissie-Bruins heeft geen antwoord op de algemeene vraag kunnen geven. Dit antwoord dient naar onze meening ook van de zijde der Regeering zelf te komen. Zij heeft een nieuwe economische samenwerking tusschen Nederland en Indië aangekondigd. Wij hebben thans af te wachten, hoe deze zich in werkelijkheid zal ontwikkelen. A. B.

DE ALPHA EN DE OMEGA VAN DE COUPON-BELASTING.

Als ik bij deze in den gedachtenkring van den lezer treed met het onderwerp couponbelasting, dan hoop ik, dat mij het „sois le bienvenu” niet zal onthouden worden. Het geldt hier toch een zeer fijne schotel op het menu van het belastingrecht. De wet van 29 December 1933, Staatsblad No. 780, in werking vanaf 25 Februari, bracht ons die in den vorm van eene zakelijke, indirecte belasting, die bestemd is tot 1 Januari 1939 te werken.

Daarbij is de opbrengst van binnenlandsche obligaties en van buitenlandsche effecten belast. Waar uitdeeling uit de winst van binnen het Rijk gevestigde naamlooze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen, coöperatieve en andere verenigingen en onderlinge verzekeringmaatschappijen, reeds aan de zakelijke Dividendbelasting is onderworpen, is ze uit dien hoofde van de zakelijke couponbelasting uitgesloten. Daarom schreef ik hierboven met voordacht: binnenlandsche obligaties. Voor de belastbaarheid doet het bij die binnenlandsche obligaties er niet toe of de opbrengst toekomt aan binnen of buiten het Rijk wonenden of gevestigden. Daarentegen wordt slechts dan van de opbrengst van buitenlandsche effecten — die uiteraard niet enkel obligaties behoeven te zijn — couponbelasting geheven, indien ze aan binnen het Rijk wonenden of gevestigden toekomt. Dit wordt niet geacht het geval te zijn en derhalve is de belasting wegens de opbrengst van buitenlandsche effecten niet verschuldigd door hen, die hun bedrijf geheel of gedeeltelijk in het buitenland in een vaste inrichting uitoefenen en die aantonen, dat en in hoever goed koopmansgebruik medebrengt, dat zij tegenover verplichtingen in een vreemd land aangegaan, ook effecten in de muntsoort van dat land bezitten.

Overigens huldigt de wet een ruim begrip van opbrengst van effecten. Daaronder worden niet alleen renten en dividenden verstaan, maar e. o. ook stockdividenden, uitreiking van bonusaandelen en dergelijke voordeelen. Mede wordt onder opbrengst begrepen:

1o. bij premieloten de toegekende premie (waarin vaak tevens een vergoeding wegens lage rente verscholen ligt);

2o. bij binnenlandsche effecten, die ingetrokken, afgelost, of uitgeloot worden, de bij de intrekking, aflossing of uitloting betaalde som, voor zoover deze de som overtreft, die bij de uitgifte is gestort. Deze bepaling is niet toepasselijk:

a. ten aanzien van effecten, uitgegeven vóór 25 Februari, 1934,

b. ten aanzien van effecten, welke oorspronkelijk niet lager dan 5 ten honderd beneden den koers van uitbetaling zijn uitgegeven en waarbij de houders niet het recht hebben binnen 5 jaren uitbetaling te vorderen. De strekking is om ontduiking van couponbelasting tegen te gaan bij wijze van het doen genieten van een deel van het rendement in den vorm van een niet onbelangrijk koersverschil.

De heffing strekt zich niet uit over de opbrengst van vorderingen uit geldleeningen, al dan niet hypothecair gedekt.

Hoe ruim nu overigens ook het begrip opbrengst, de grondslag der heffing, genomen moet worden, de wetgever heeft daartegenover gewaakt — zij het niet volledig — tegen dubbele heffing. In weerwil van het „exempla sunt odiosa” volgen de voorbeelden hier. Zoo is indien van effecten, welke opbrengst aan belasting is onderworpen, certificaten zijn uitgegeven door hier te lande gevestigde administratiekantoren, de opbrengst van deze certificaten niet aan de belasting onderworpen. Zoo is evenmin belasting verschuldigd wegens de opbrengst door een binnen het Rijk gevestigde naamloze vennootschap, commanditaire vennootschap op aandeelen, coöperatieve en andere vereeniging en onderlinge verzekeringmaatschappij genoten ter zake van het bezit van aandeelen in een vennootschap, vereeniging of maatschappij, welke niet binnen het Rijk is gevestigd (dit bezit moet minstens $\frac{1}{4}$ van het geplaatste kapitaal uitmaken en bestaan hebben gedurende het geheele boekjaar, waarin opbrengst genoten is). Verder is evenmin belasting verschuldigd wegens de opbrengst van Ned.-Indische effecten, mits deze opbrengst in Ned.-Indië aan een couponbelasting of een belasting naar de winst is onderworpen.

De belasting, die niet progressief is en niet met procenten is bezwaard, bedraagt 2 ten honderd van de opbrengst, dit zowel van binnenlandsche als van buitenlandsche effecten. Bij de laatste zullen wij straks nog een minimum bespreken, benevens de wijze van afronding naar boven.

Wij ontmoetten reeds eenige gevallen, waarin de belasting niet verschuldigd is. Daaraan zijn nog toe te voegen:

de opbrengst van Nederlandsche schatkistbiljetten en schatkistpromessen;

de opbrengst van effecten ten aanzien waarvan bij of krachtens de wet is bepaald, dat zij van Nederlandsche belastingen van rentebewijzen zijn vrijgesteld (Nederland 5 pCt. 1932, $4\frac{1}{2}$ pCt. 1928, 4 pCt. 1931 en 1933; Ned.-Indië in \$ 6 pCt. 1922 A, B en C, $5\frac{1}{2}$ pCt. 1921 D, 1923 C; 6 pCt. Rotterdam in \$; $5\frac{1}{2}$ pCt. Amsterdam in £; 4 pCt. Kon. Ned. Petroleummij. in \$; $4\frac{1}{2}$ pCt. Bataafsche Petroleummij. in \$).

De bedoeling van den wetgever is geweest om de belasting te doen drukken op de bezitters der coupons. Om praktische redenen — teneinde de administratieve moeilijkheden tot een minimum te reduceeren — worden echter niet die bezitters der coupons tot schuldenaren der belasting verklaard, maar wordt de belasting meer bij de bron geheven. Zoo is dan de belasting op de opbrengst van binnenlandsche effecten verschuldigd door den schuldenaar van de opbrengst b.v. voor de rente van de pandbrieven Rotterdamsche Hypotheekbank, door die naamloze vennootschap. Verder is de belasting op de opbrengst van buitenlandsche effecten verschuldigd door den genote bij wien de opbrengst hier te lande is betaalbaar gesteld of door den genote aan wien de coupons en dividendbewijzen hier te lande worden ter hand gesteld en tot wiens gewoon beroep het verzilveren van dergelijke stukken behoort. B.v. 5 pCt. Cities Service Company-coupons (New-York) zijn hier te lande betaalbaar gesteld bij Broekmans Effectenkantoor N.V. te Amsterdam. Voor zoover ze daar verzilverd worden, is de couponbelasting door Broekmans Effectenkantoor verschuldigd. Worden ze voor inning ter hand gesteld aan b.v. de Rotterdamsche Bankvereeni-

ging, dan door laatstgenoemde N.V. En zou de hier te lande wonende eigenaar dezer obligatiën, te New-York zijnde, de coupons aldaar bij een agentschap der Maatschappij innen, dan heeft hij binnen een jaar na afloop van het kalenderjaar van vorderbaar worden aangifte te doen van de opbrengst over welke de belasting nog niet is betaald bij den inspecteur, die daarvoor verhoogd met interest, een aanslag oplegt. Door betaalbaarstelling of ter handstelling van de opbrengst hier te lande, wordt aangenomen, dat die voor buitenlandsche effecten toekomt aan binnen het Rijk wonenden of gevestigden, wat ook wel het normale geval zal zijn. Het zou voor de bankiers een onoverkomelijke last opleveren, indien zij bij de uitbetaling van die coupons een onderzoek naar de woonplaats moesten instellen. Indien echter later aan den inspecteur overtuigend kan worden aangetoond, het niet hier te lande wonen of gevestigd zijn, dan komt op verzoek- of beroepschrift de belasting der buitenlandsche coupons voor terugbetaling in aanmerking.

Zij, die de belasting verschuldigd zijn, zijn bevoegd bij de uitbetaling van de opbrengst aan de daarop rechthebbenden de belasting af te houden, waardoor des wetgevers bedoeling tot haar recht komt om de belasting te doen drukken op de bezitters der coupons.

In het algemeen wordt de belasting op de opbrengst van buitenlandsche effecten voldaan door zegeling van een nota, coupon-nota geheeten. De Minister van Financiën kan machtiging verleenen de zegeling niet te doen plaats vinden door zegels, doch door middel van een goedgekeurde machine.

Het bestuur der Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam heeft op de vraag of naast het zegel voor de couponbelasting, de coupon-nota's voor coupons van buitenlandsche fondsen ook van het kwitantiezegel moeten worden voorzien, van het Ministerie van Financiën volgens courantenbericht de navolgende mededeeling ontvangen:

„De coupon-nota's zullen naast het zegel voor de couponbelasting ook van een kwitantiezegel moeten worden voorzien, tenzij artikel 37, 3o. der Zegelwet 1917 (verrekening over de balie) toepasselijk is. De vrijstelling voor beursnota's van kwitantiezegel berust op artikel 10 der Zegelwet, welk artikel ten aanzien van de coupon-nota's geen toepassing kan vinden.”

De belasting bedraagt bij de buitenlandsche effecten ten minste 10 cent en klimt door afronding op met 10 cent tot een gulden, boven den gulden met 25 cent tot 5 gulden en boven de 5 gulden met 50 cent. Zij wordt geheven over het eindbedrag der op buitenlandsche effecten betrekking hebbende couponnota. Herleiding van het bedrag, waarover de belasting wordt geheven in Nederlandsche munt, geschiedt bij binnenlandsche effecten zoo noodig naar den Amsterdamschen wisselkoers op den dag voorafgaande aan dien waarop de opbrengst is vorderbaar geworden en voor buitenlandsche effecten volgens den laatstbekenden Amsterdamschen wisselkoers op den dag waarop de coupon-nota gezegeld wordt.

Voor binnenlandsche effecten houdt de belastingsschuldenaar een register, waarin hij de gegevens boekt, die voor de regeling van de belasting noodig zijn; gelegenheid tot boekcontrole door inspecteur of rijksaccountantsdienst is gegeven. Binnen acht dagen nadat de opbrengst vorderbaar is geworden, moet bij den inspecteur der directe belastingen aangifte volgen, waarna een aanslag, zoo noodig met afwijking en dan met ten hoogste het vijfvoud verhoogd. Dezelfde verhooging staat op aanslag bij gebreke van aangifte. Bij binnenlandsche effecten is aanslag: „der Weg ohne Wahl”.

Bij buitenlandsche effecten volgt enkel aanslag bij gebreke van of te weinig voldoening per coupon-nota. De aanslag opgelegd aan den schuldenaar bij wien de opbrengst hier te lande betaalbaar is of aan wien de coupons ter inning zijn ter hand gesteld, wordt met

ten hoogste het honderdvoud verhoogd. Een provisie van één ten honderd van de op coupon-nota betaalde belasting wordt den schuldenaar van Rijksweg toegekend. Zulks als vergoeding voor het meerdere werk, dat de wet in deze den bankiers enz. oplegt. Vergelijk het zoogenaamd delcredere bij den gedistilleerdaccijns aan distillateurs of handelaars verleend in art. 91 § 4 der Gedistilleerdwet.

Tegen alle aanslagen, ingevolge deze wet opgelegd, staat bezwaar open bij den raad van beroep binnen twee maanden na de dagteekening van het aanslagbiljet. De aanslagen moeten voldaan worden binnen 14 dagen na de dagteekening van het aanslagbiljet. Overigens zijn de bepalingen van de Invorderingswet van 1845 toepasselijk.

De wet stelt straffen op opzettelijk onjuiste of onvolledige aangifte waaruit nadeel voor het Rijk kan ontstaan, opzettelijk valsche of vervalschte stukken overleggen, valsch opmaken of vervalschen van coupon-nota's of aantekeningen, opzettelijk gebruik maken van reeds gebruikte zegels, niet doen van vereischte aangifte enz. Alléén het laatste is overtreding, de overige strafbare feiten worden als misdrijf beschouwd.

B. VAN DEN BERG.

SPOORWEGTEKORTEN IN 1932 IN NEDERLAND EN IN ZES NABURIGE LANDEN.

Ir. H. E. Verschoor schrijft ons:

Aan de statistiek van de U.I.C. (Union Internationale des Chemins de fer) ontleenen wij over 1932 de volgende gegevens inzake de Nederlandsche Spoorwegen en spoorwegen in zes naburige landen (Duitschland, België, Denemarken, Nord français, Londen N.E.R. en Zwitserland).

(In bijgaanden staat zijn de geldswaarden uitgedrukt in de munteenheid van het land, behalve in de op één na laatste kolom; daarin zijn de totale lasten en het tekort per kilometer spoorweg in gulden uitgedrukt; Pond Sterling en Kroon zijn berekend op $\frac{1}{2}$ van de voormalige waarde).

Slechts in drie van de zeven landen (Engeland, Zwitserland en Nederland) was de opbrengst hooger dan de exploitatiekosten.

In Engeland was de opbrengst gelijk aan de totale lasten; in de zes andere landen was er een tekort; in twee van deze zes landen was het tekort kleiner dan in Nederland. Het gemiddelde tekort bedroeg in Duitschland, België en Nederland circa f 4000,— per kilometer spoorweg; in Denemarken f 5800,—, in Frankrijk f 14.200,— en in Zwitserland f 8500,—. Het zeer groote tekort in Frankrijk wordt verklaard door de hooge verkeersbelastingen.

Tenslotte worde opgemerkt, dat ook de veranderingen der geldswaarden van grooten invloed zijn. In Engeland en Denemarken geldt zulks zoowel voor de exploitatiekosten als voor de vaste lasten. In de andere landen (behalve Zwitserland en Nederland)

heeft de sterke verlaging der munteenheid de waarde der vaste lasten (speciaal de oude schulden) belangrijk doen dalen: Duitschland 100 pCt., België 84 pCt., Frankrijk 80 pCt.

Een en ander geeft een betrekkelijk gunstigen indruk van de exploitatie der Nederlandsche Spoorwegen, temeer als in aanmerking wordt genomen, dat het goederenvervoer elders 2 à 4 maal zoo groot is als in het waterrijke Nederland. Wel was er in 1932 een tekort ad 17 miljoen Gulden, maar daartegenover werden o.m. betaald aan spoorweghuur 6 miljoen, interest 21 miljoen, afschrijving 12 miljoen en pensioenfondsen 6 miljoen Gulden. Het verdient overweging, de concurrenten (binnenscheepvaart, vrachtauto en autobus), eveneens tot jaarlijksche publicatie hunner rekening te verplichten.

CRISISINKOMSTENBELASTING.

Mr. Alb. Veen schrijft ons:

Het zij mij vergund enkele fiscaal-technische kantteekeningen te maken bij het artikel van professor Polak over de crisisinkomstenbelasting in E.-S. B. van 21 Februari 1934.

1e. Een groote fout van het wetsontwerp is, naar het mij voorkomt, de omstandigheid, dat uniform 10 pCt. geheven wordt van een bepaald gedeelte van het inkomen van zekere belastingschuldigen, terwijl de rijksinkomstenbelasting en de fondsenbelasting progressieve tarieven hebben. Tengevolge van dit feit, drukt de belasting onevenredig zwaar op de aangeslagenen met de lagere inkomens. Een concreet voorbeeld kan dit toelichten. Nemen wij aan dat 90 pCt. van het inkomen 1931/'32 is f 3000,— en het inkomen voor 1934/'35 f 4000,—. Bij dit laatste wordt te Rotterdam dan, waar de belasting zeer hoog is, in totaal voor 1934/'35 geheven, van een gehuwde zonder kinderen f 323,40. De crisisbelasting bedraagt 10 pCt. van f 1000,— of f 100,—, zoodat dus de betrokken belastingschuldige — veelal tengevolge van toevallige omstandigheden — 31 pCt. meer inkomstenbelasting moet betalen dan een ander, die ook f 4000,— inkomen heeft, maar niet in de crisisinkomstenbelasting valt.

Stellen wij daar tegenover iemand, bij wien 90 pCt. van het inkomen over 1931/'32 f 30.000,— bedraagt en het inkomen over 1934/'35 f 31.000,—. Deze laatste betaalt daarvan te Rotterdam, alles inbegrepen, in normale gevallen in laatstgenoemd jaar f 5.673,39 en aan crisisinkomstenbelasting ook f 100,— zijnde 1,8 pCt. van zijn totale inkomstenbelasting. Een en ander is het gevolg van de omstandigheid, dat men nu eenmaal niet een hoog proportioneel tarief kan toepassen op een belasting, die volgens een sterk progressief tarief wordt geheven. Het ware dan ook beter geweest, indien een percentgewijze opslag was gelegd op de hoofdsom der rijksinkomstenbelasting, geheven van dat gedeelte van

Spoorwegnetten 1932	Exploitatie-kosten		Opbrengst per K.M. spoorweg	Totale Lasten		
	per K.M. spoorweg	in % van opbrengst		per K.M. spoorweg	in % van opbrengst	
Duitschland	M. 55.700	102	M. 54.500	M. 60.200	f 36.100 (3400)	111
België (S.S.)	Frs. 542.400	107	Frs. 507.500	Frs. 567.500	„ 39.700 (4200)	112
Denemarken	Kr. 43.400	105	Kr. 41.300	Kr. 54.900	„ 26.200 (5800)	133
Nord français	Frs. 509.000	100	Frs. 510.200	Frs. 652.400	„ 65.200 (14200)	128
Londen N. E. R.	£ 3.500	84	£ 4.200	£ 4.200	„ 33.600	100
Zwitserland (S.S.)	Frs. 96.300	80	Frs. 120.100	Frs. 137.000	„ 68.500 (8500)	114
Nederland	Fl. 32.000	84	Fl. 38.100	Fl. 42.400 ²⁾	„ 42.400 (4300)	111

¹⁾ De tusschen haakjes geplaatste getallen stellen het tekort voor in gulden per K.M. spoorweg. ²⁾ Zonder dividend.

het inkomen, hetwelk door de crisisinkomstenbelasting wordt getroffen. In de bovengenoemde gevallen komt men dan tot de volgende cijfers. Bij *f* 4000,— is aan hoofdsom verschuldigd *f* 80,60, bij *f* 3.000,— *f* 52,60 en alzoo van het belastbaar verschil *f* 28,—. Hierop zou men kunnen heffen b.v. 100 opcenten zijnde *f* 28,—. Van de *f* 1.000,— die liggen tusschen de *f* 30.000,— en de *f* 31.000,— is verschuldigd in hoofdsom *f* 74,— en 100 opcenten maken hetzelfde bedrag uit.

2e. Wanneer men een conjunctuur-belasting wil heffen door vergelijking van de inkomens over verschillende belastingjaren, moet men vergelijken de inkomens, die *werkelijk* genoten zijn in bepaalde kalender- of boekjaren en niet de inkomens, die formeel juridisch op grond van de artikelen 12, 13 en 14 der wet op de rijksinkomstenbelasting worden vastgesteld. Dit leidt tot ergerlijke onbillijkheden, wat ook weer met een voorbeeld kan worden toegelicht. A. had over 1930 *f* 5.000,— inkomen, kreeg met ingang van 1 Januari 1931 een salarisverlaging van 10 pCt. en genoot dus in 1931 en ook in het belastingjaar 1931/32 *f* 4.500,—, ja misschien nog minder, als hij daarna nog verdere verlaging heeft gekregen. Desniettegenstaande wordt hij op grond van artt. 12 en 13 dier wet voor 1931/32 aangeslagen naar *f* 5.000,—. B. is einde 1930 ontslagen uit een betrekking, die over 1930 ook *f* 5000,— opleverde, maar heeft met ingang van 1 Januari 1931 een nieuwe positie gekregen met een jaarsalaris van *f* 4.500,—. Hij wordt voor 1931/32 aangeslagen naar *f* 4.500,— en de in 1930 genoten *f* 5.000,— blijven onbelast. Dit stelsel is al een zwakke stee in onze inkomstenbelasting, maar bij de crisisinkomstenbelasting werkt het, kortweg gezegd, gruwelijk onbillijk. Het heeft b.v. ook tengevolge dat de talrijke salarisverlagingen, die 1 Januari jl. zijn ingegaan, voor 1934/35 geen effect sorteeren als zij niet met een positie-wisseling gepaard zijn gegaan.

3e. Zoowel in het artikel van professor Polak als in de toelichting tot het wetsontwerp vind ik als vanzelf sprekend aangenomen, dat de inkomens, die uit erfenis en legaat voortkomen niet behooren te worden getroffen. Een goed argument heb ik daarvoor echter niet gevonden, ja veeleer ben ik van oordeel, dat juist de inkomsten uit *deze* bronnen in de eerste plaats moeten worden belast. Op de betaling van het successierecht kan m.i. bezwaarlijk een beroep worden gedaan. Afscheiden van het feit, dat legaten (bijv. lijfrenten of pensioenen) vrij van successierecht kunnen verkregen, verliest men m.i. te veel uit het oog, dat het successierecht een zuivere kapitaalsheffing voor één maal is en dat eerst het bedrag, hetwelk de belastingschuldige *netto* in handen krijgt, voor hem een bron van inkomen kan gaan vormen. Kleine erfenissen of legaten, die worden opgeteerd kunnen natuurlijk geheel buiten beschouwing blijven, want zij zijn, in den zin der wet, nooit inkomen. Het onbillijke van deze regeling springt in het oog, wanneer men naast elkaar de gevallen legt van iemand, die *f* 100.000,— erft van zijn ouders en een ander die dit bedrag trekt uit de staatsloterij of uitgekeerd krijgt door een levensverzekeringmaatschappij.

In het eerste geval zal de belastingschuldige *f* 5035,— aan successie-rechten betalen en, na betaling van andere kosten dus allicht een goede *f* 90 mille overhouden. Deze vallen hem toe, zonder dat hij daarvoor eenigen arbeid heeft gepresteerd. Belegt hij deze tegen 4 pCt., dan heeft hij een goede *f* 3600,— inkomen, dat niet aan eigen inspanning of arbeid, maar geheel aan die van een ander te danken is. Toch zal hij, als die *f* 3600,— nu eens toevallig het belastbare crisisinkomen is, geen cent aan de nieuwe belasting betalen.

De gelukkige speler in de staatsloterij, zal, inge- gevolge de betrokken wet, 15 pCt. aan den Staat moeten afdragen. Hij krijgt dus *f* 85 mille in han-

den. Belegt hij die ook tegen 4 pCt. dan moet hij in hetzelfde geval over het alsdan verkregen inkomen (*f* 3400,—) een bedrag van *f* 340,— aan de nieuwe heffing afdragen.

Het ergste is echter de man van de levensverzekering er aan toe. Het is geen kleinigheid om een levensverzekering af te sluiten van een ton, maar het komt voor. De lezers van dit blad weten ook wel dat, vooral bij een gemengde verzekering, het totale bedrag aan premien veelal overeenkomt met de later uit te betalen som. Een groote mate van zelftucht is, vooral in den tegenwoordigen tijd, noodig om zoo'n verzekering vol te houden. In ons geval zal b.v. een premie betaald zijn, die niet ver afligt van de *f* 4000,— per jaar. Onze wet op de inkomstenbelasting laat maar een aftrek van ten hoogste *f* 100,— toe, zoodat de betrokkene ongeveer 25 jaren lang voor een „genoten” inkomen van pl.m. *f* 3900,— belasting heeft moeten betalen, zonder dat hij met dit inkomen iets heeft kunnen doen. En als deze man nu eindelijk komt tot zijn einddoel, en hij toucheert zijn ton, belegt die evenals de anderen tegen 4 pCt. en ook het alsdan verkregen inkomen valt in de crisisinkomstenbelasting, dan betaalt hij *f* 400,— aan de nieuwe heffing.

Het billijke van dit alles, om de ethiek er nu maar buiten te laten, zie ik niet in.

Ik wil het bij het bovenstaande laten. Wel zou ik hen, die er over moeten oordeelen, uitdrukkelijk er op willen wijzen, dat in deze wet veel meer voetangels en klemmen zitten dan uit het bovenstaande blijkt. Moeilijkheden b.v. bij liquide houden van kapitalen, uitgestelde pensioenen, na jaren van lage inkomsten effectief geworden en waarvoor ook premie is betaald enz. Als men dan verder nog bedenkt, dat de aandrang groot is om meerdere inkomsten aan de heffing te onttrekken, waardoor de geraamde opbrengst van slechts een paar miljoen nog zal dalen, dat deze wet aan de zwaar belaste administratie zeer veel hoofdbreken en werk zal geven, dan vraagt men zich toch wel af: is de geringe opbrengst nog wel al die moeite waard? En als die paar miljoen er dan toch moeten zijn, kunnen die dan niet verkregen worden door alle belastingschuldigen iets te laten bijdragen? Met een geringe wijziging van het tarief der hoofdsom van de rijksinkomstenbelasting zou hetzelfde effect kunnen worden verkregen. Vindt men dit te bezwaarlijk dan zouden ook nog wel een paar miljoen te vinden zijn door wijziging van verschillende bepalingen der wet op de rijksinkomstenbelasting, waardoor inkomsten, die thans aan de heffing ontsnappen, daarin zouden worden betrokken.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DUITSCHLAND EN HET DONAUBLOK.

Prof. Dr. Elemér Hantos te Budapest schrijft ons:

In de regionale aaneenschakeling der Duitse economische betrekkingen neemt de landengroep van het Donaublok een aparte plaats in. Zij vormt de groep, waarmede de Duitse handelsbalans voortdurend een belangrijke activiteit vertoont, de groep, in welke Duitschland als inkoop- en afzetgebied bijna overal de eerste plaats inneemt en ten aanzien van de beteekenis van den omvang van den handel slechts door het geheele handelsverkeer der Donaulanden onderling wordt overtroffen.

Indien men de ontwikkeling van de laatste jaren nagaat en 1929 als basis neemt, dan ziet men het normale ruilverkeer tusschen Duitschland en de zes Donaustaten. De invoer uit de Donaulanden bedroeg in dat jaar R.M. 1.094.4 miljoen, terwijl Duitschland daarheen goederen voor een waarde van R.M. 1.607 miljoen uitvoerde. Duitschland heeft naar het Donaublok meer kunnen leveren dan naar Nederland (1929: R.M. 1.355 miljoen), dat als de beste afnemer van Duitschland geldt. Omgekeerd heeft Duitschland

uit het Donaublok meer ingevoerd dan uit Groot-Brittannië (1929: R.M. 865 millioen), dat onder de leveranciers van Duitsland algemeen op de tweede plaats staat. De zes Donaustaten staan dus onder de afnemers van Deutsche overschotten op de eerste plaats; als leveranciers van Duitsland komen zij dadelijk na de Ver. Staten, die de eerste plaats onder de leveranciers van Duitsland innemen.

Als gevolg van deze nauwe betrekkingen hangt het economisch lot van de Donaulanden in hooge mate van den politieken en economischen toestand van Duitsland af. Voor Duitsland zijn de Donaulanden daarentegen niet van dezelfde beteekenis, hoewel de activiteit van de Deutsche handelsbalans ook voortvloeit uit het verkeer met de Donaustaten. Want voor rekening van de Donaulanden komt slechts een tiende deel van het handelsvolumen van Duitsland, terwijl het aandeel van Duitsland in den handel van elken Donaustaat afzonderlijk belangrijk grooter is en in de voornaamste gevallen (Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije) het dubbele overschrijdt.

De betrekkingen van Duitsland tot het Donaublok zijn door de vorming van afzonderlijke staten weinig gewijzigd. Zoowel de omvang van het handelsverkeer, als ook de activiteit van de handelsbalans hebben nauwelijks een wijziging ondergaan. Wanneer men geen rekening houdt met het kleine nadeelige saldo ten opzichte van Bulgarije (en Roemenië tot 1933), heeft Duitsland met alle Donaulanden een actieve handelsbalans. De handel met de Donaulanden kon dientengevolge in sterke mate medewerken aan het herstel van de Deutsche handelsbalans, welke sedert 1929 steeds actief is geweest.

Het levendigste verkeer in den handel met de Donaustaten onderhoudt Duitsland, zoowel wat den uit- als den invoer betreft, met de twee industriestaten, Tsjecho-Slowakije en Oostenrijk. De economische structuur van Duitsland en Tsjecho-Slowakije vertoont zooveel overeenkomst, dat reeds uit deze omstandigheid, nog afgezien van hun vroegere betrekkingen, een zeer nauwe economische band, anderzijds echter ook een scherpe concurrentie voortspuit.

Na Tsjecho-Slowakije neemt Oostenrijk in het handelsverkeer van Duitsland met de Donaustaten ten aanzien van den uitvoer de tweede plaats in, bij den invoer de derde plaats. Daar het ook hier industriestaten betreft, komen grondstoffen en fabriekaten in de eerste plaats voor ruil in aanmerking. Duitsland neemt echter een leidende positie op het gebied van de massaproductie in, terwijl Oostenrijk als land van de kwaliteits- en veredelingsindustrie moet worden beschouwd. Als gevolg van deze omstandigheid was Oostenrijk genoodzaakt, zijn afzetgebied steeds meer naar het Westen te verplaatsen, waar door den hoogen levensstandaard het gebruik van luxe- en semi-luxe-artikelen mogelijk is. Daarentegen heeft Duitsland Oostenrijk steeds meer uit het Zuid-Oosten verdrongen, dat wegens zijn agrarisch karakter en zijn eenvoudiger levensstandaard meer op massa-artikelen is aangewezen.

De in het begin van 1933 met Oostenrijk gevoerde onderhandelingen over preferentiële tarieven konden ingevolge de ontstane toestanden niet tot resultaat leiden. Duitsland toonde echter reeds terstond weinig tegemoetkoming juist ten aanzien van preferentiële rechten en contingenten van landbouwproducten (inzonderheid melkproducten en vee), waarop Oostenrijk bijzonder gesteld was. Dientengevolge heeft Oostenrijk zijn verlanglijst herhaaldelijk veranderd en wel in dien zin, dat daarin steeds meer industriële producten werden opgenomen. Duitsland was ook bereid Oostenrijk hierin zonder compensatie tegemoet te komen, teneinde de Oostenrijksche koopkracht op te voeren en uit de verbetering daarvan voordeel te trekken. In de ontwikkeling van de betrekkingen tusschen Duitsland en

Oostenrijk zal ook ten deele de beslissing liggen, of Duitsland dan wel Oostenrijk in de toekomst bij de handelsbetrekkingen van de agrarische Donaustaten een domineerende positie zal innemen.

De toekomst van de handelsbetrekkingen van Duitsland met het Donaublok hangt echter vóór alles af van den invloed, welken de reeds in Duitsland bereikte voedselautarkie in de Donaustaten zal uitoefenen. De vier lagere Donaulanden produceeren veel meer graan dan Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije kunnen opnemen, terwijl deze landen bepaalde industriële producten, die in de overige Donaustaten worden gevraagd, niet vervaardigen. In de eerste plaats ontbreken enkele edele en fijne producten en speciale fabriekaten van machines en electriciteitsapparaten, zooals ook chemicaliën, geneesmiddelen en kleurstoffen, welke echter door Duitsland kunnen worden geleverd. De invoer van deze artikelen door de landbouwstaten kan Duitsland niet meer compenseren door de afnemering van het graanoverschot.

Daarentegen zou de behoefte aan voedermiddelen van Duitsland, in de eerste plaats aan hoogwaardige eiwithoudende voedermiddelen, de kern van de toekomstige ontwikkelingen met de agrarische Donaulanden kunnen worden. Niettegenstaande vergaande aanmoediging van den uniformen verbouw van oliezaden in Duitsland en verandering van de grondstoffenproductie voor de margarinefabricage, zal de invoerbehoefte aan oliezaden, zooals deze tot dusverre was, niet in die mate kunnen worden verminderd, dat de Donaulanden niet nog steeds voor een veelvoud van hun mogelijke toekomstige overschotten van dergelijke producten op een ongetwijfeld vasten afzet zouden kunnen rekenen. Een preferentiële behandeling is echter voor de prijsnivelleering ten opzichte van overzeesche landen onontbeerlijk.

* * *

Uit het voorgaande zal men begrijpen, waarom Duitsland, meer dan alle andere landen, bij de verbetering van den toestand in de Donaustaten belang heeft. Van dit belang heeft het door talrijke pogingen om een organische verbinding met de Donau-markten tot stand te brengen, getuigd. Alle pogingen, die tot dusverre zijn gedaan, zijn op politieken tegenstand gestrand.

De oppervlakte van de zes Donaulanden is dubbel zoo groot (964.283 K.M.²) als van Duitsland, doch hun bevolkingstal (68.1 millioen) is niet veel grooter dan dat van het Rijk. Daarentegen verschuiven de economische verhoudingscijfers zich niet onaanzienlijk ten gunste van Duitsland. Eenige cijfers mogen dit verduidelijken. De lengte van de in bedrijf zijnde spoorwegen bedroeg einde 1930 in Duitsland 60.000 K.M., terwijl het spoorwegnet van alle Donaustaten tezamen nauwelijks 54.000 K.M. bedraagt. De productie van steen- en bruinkolen van Duitsland bedroeg in 1930 rond 290 mill. ton, die van de Donaustaten rond 53 mill. ton. De ijzerertsproductie van Duitsland bedroeg in hetzelfde jaar 5,8 mill. ton, die van de Donaustaten in dezelfde periode 3,6 mill. ton. De omvang van den buitenlandschen handel van Duitsland toont voor 1930 een waarde van R.M. 22.4 milliard, terwijl die van de Donaulanden tezamen R.M. 10.7 milliard bedraagt. Welke andere Middeuropesche bedrijfscijfers men ook kiest, zij vertoonen steeds hetzelfde beeld, t.w. dat Duitsland en het Donaublok twee gebieden van zeer verschillende structuur zijn. Dit verklaart ook de pogingen van de kleine staten, om de verhouding tot elkaar te consolideeren, alvorens zij in een organische verbinding met het Deutsche Rijk treden. In de verhouding van de Donaustaten onderling, die in haar samenstelling en haar geschiedenis nauw verbonden zijn, werken krachten, die tegenstrijdig zijn met de wijzigingen in den politieken wederopbouw. Zij verleenen aan de overeenstemming van deze staten haar beteekenis en bepalen gelijktijdig haar grenzen.

AANTEKENINGEN.

De handelspolitieke betrekkingen tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië.

Bij de behandeling van de begrooting voor Ned.-Indië, heeft de Minister van Koloniën uitvoerige aandacht geschonken aan de handelspolitieke betrekkingen van Ned.-Indië met Nederland en het buitenland. Zooals reeds bekend is, tracht ook Ned.-Indië zich aan te passen bij de in de laatste jaren gewijzigde toestanden op handelspolitiek gebied. In het verleden heeft Indië, evenals Nederland, zich afkeerig betoond van een actieve handelspolitiek. De omstandigheden dwingen er helaas toe, dat de Indische regeering zich op dit terrein gaat bewegen.

Dr. Colijn heeft er in zijn rede van jl. Donderdag in de Eerste Kamer op gewezen, dat het Departement van Koloniën elke uitrusting voor het voeren van een z.g. onderhandelingsstarief miste en dat het Departement van Economische Zaken uit den aard der zaak niet georiënteerd is over de belangen en de behoeften van Indië.

Gezien het feit, dat overleg met Indië tijdrovend is en gezien de moeilijkheid, dat Indië geen enkele eigen aanraking met het buitenland heeft en ook niet hebben kan, en daardoor niet zoo dadelijk in staat was om zich voor te stellen, wat aan verschillende onderhandelingen, ook met het buitenland, vastzat, acht Dr. Colijn, alle andere omstandigheden in aanmerking genomen, de resultaten, die tot dusverre bereikt zijn, niet gering. Volgens zijn mededeeling zijn de resultaten de volgende:

1. Bij de laatste wijziging van het Indische tarief, welk ontwerp aan het einde van 1933 door de Eerste Kamer is aangenomen, zijn, met het oog op het Nederlandsche exportbelang, een aantal tarieven verlaagd. Ook is in Indië een aantal artikelen voor de berekening van de waarde, waarvan invoerrecht moest worden betaald, in de z.g. prijscourant van de douane opgenomen, waardoor bereikt is, dat voor goedkoopere artikelen van elders over dezelfde waarde invoerrecht moet worden betaald als voor de duurere Nederlandsche producten.

2. Bij de tijdelijke contingentteering van bier op flesschen, die einde 1933 van kracht is geworden, is aan Nederland een aandeel toegekend, dat verband houdt met den invoer in 1932. Het gevaar zou anders hebben bestaan, dat de Nederlandsche invoer geheel verdwenen zou zijn.

3. Op 14 Februari jl. is voor den tijd van drie maanden, een contingentteering van bontgeweven sarongs ingevoerd, waarbij de Nederlandsche import mede in verband is gebracht met hetgeen in 1932 werd ingevoerd.

4. Binnenkort zal de contingentteering van gebleekte katoenen goederen worden afgekondigd, waarbij aan de Nederlandsche industrie een redelijk aandeel zal worden verzekerd.

Wat de bevordering van den uitvoer van Ned.-Indië naar Nederland betreft, heeft Dr. Colijn het volgende medegedeeld:

1. Nederland heeft zich bereid verklaard, om het surplus van maïs in Ned.-Indië, dat geschat werd — het blijkt achteraf minder te zijn — op 175.000 ton in zijn geheel af te nemen. Daarvoor heeft de Minister van Economische Zaken concessies gedaan, die op ruim f 1 miljoen uit het Landbouw-Crisisfonds neerkomen. Deze maatregel heeft geleid tot een stijging van den maïsprijs in Indië, die zeer sterk gedaald was, tot boven f 2.50 per quintaal. Merkwaardig daarbij is, dat tot nu toe die verhoogde prijs geheel ten laste komt van een ander land (Japan), dat gewoon was om die maïs te koopen voor ongeveer de helft van die waarde en dat thans den genoemden prijs betaalt, enkel en alleen als gevolg van den reguleerenden invloed op den prijs op Java, die voortvloeit uit den maatregel, hier in Nederland genomen.

2. Ook op het gebied van de rijstproductie, die in

de laatste jaren sterk is toegenomen, doen zich thans moeilijkheden gevoelen, waardoor het toch reeds sterk gedaalde inkomen van den inheemschen landbouwer nog verder werd bedreigd. Het Departement van Koloniën is thans bezig om in overleg met het Departement van Economische Zaken en met de rijstpellers hier te lande de exporten van Java- en Lombokrijst naar Nederland te stimuleeren.

3. De contingentteering van veekoeken hier te lande is zoodanig geschied, dat de uitvoer uit Ned.-Indië naar Nederland, waarvoor gevaar dreigde, niet alleen niet is verminderd, maar zich in stijgende lijn blijft bewegen.

4. Het suikervraagstuk. Dr. Colijn heeft erop gewezen, dat dit vraagstuk niet zoo gemakkelijk is, als somtijds wordt voorgesteld, maar constateert tevens, dat een toestand, waarbij men hier te lande suiker produceert tegen bijna den dubbelen prijs, waartegen de suiker elders wordt voortgebracht en hier kan worden geleverd, er een is, die afgezien van alle andere factoren, toch aanleiding geven moet om dit onderwerp niet te spoedig los te laten. Een zeer belangrijk deel van de Suriname suiker is reeds tegen een loonenden prijs op de Nederlandsche markt ondergebracht. Maar het feit, dat tengevolge van den grooten Nederlandschen bietenoogst er op het oogenblik een overschot van suiker is, is oorzaak, dat in 1934 waarschijnlijk niets voor de Javasuiker te bereiken is.

5. De Minister van Financiën heeft een toezegging gedaan om het invoerrecht op thee te verlagen.

Wat de bevordering van het handelsverkeer tusschen Ned.-Indië en het buitenland betreft, heeft Dr. Colijn het volgende opgemerkt.

„Met Duitschland zijn, als uitvloeisel van hetgeen in het slotprotocol van het jongste Nederlandsch-Duitsche handelsverdrag is bepaald, onderhandelingen aanstaande, waarbij het geheel van de betrekkingen tusschen Duitschland en Ned.-Indië in beschouwing zal worden genomen. En ik kan daaraan toevoegen, dat Nederland daarvoor aan Indië ter beschikking heeft gesteld een zeer waardevol onderhandelingsobject.

Naar aanleiding van het ten deele reeds plaats gevonden hebbende contingentteeren van manufacturen heeft de Nederlandsche regeering voorts zich gewend tot de Japansche Regeering en de Japansche Regeering verzocht om over de handelsbetrekkingen tusschen Indië en Japan nader te willen onderhandelen. De handelsbalans met Japan is thans voor Indië zeer sterk passief. De verhouding is ongeveer van 4 tot 1 en die onderhandelingen zijn dus inderdaad zeer noodig om den uitvoer van Ned.-Indië te stimuleeren. Die besprekingen zullen plaats hebben te Batavia, in overleg natuurlijk met den Haag en de onderteekening van een eventueel verdrag zal uit den aard der zaak hier in den Haag moeten plaats hebben.

Bij de in gang zijnde onderhandelingen met Italië en Frankrijk zijn ook verschillende Indische belangen aan de orde gesteld. Hoewel ik vrees, dat wij ook daar zullen komen tot het Duitsche experiment, d.w.z. dat tenslotte afzonderlijke onderhandelingen voor Indië met Italië en Frankrijk noodig zullen zijn.”

Financiële perspectieven van Nederlandsch-Indië.

Zooals bekend, heeft de regeering voor het herstel van het begrootingsevenwicht van Ned.-Indië een basis aangenomen van f 300 miljoen. Hoewel op het oogenblik de inkomsten nog ver beneden dit bedrag zijn en de uitgaven ver daarboven, meent de Minister van Koloniën, dat over enkele jaren inkomsten en uitgaven op dit niveau met elkaar in evenwicht kunnen komen. Dr. Colijn heeft de vorige week in de Tweede Kamer een nadere motiveering van dit standpunt gegeven.

Wat de inkomsten betreft, is op het basiscijfer van f 300 miljoen eerst over eenige jaren te rekenen. De Minister rekent in het allergunstigste geval voor 1934 op een bedrag aan inkomsten van f 270 miljoen. De verbetering van de prijzen van tin en thee en misschien van rubber, indien de restrictie tot stand komt, zal echter den financiële toestand gunstig beïnvloeden, zoodat het niet onmogelijk is, dat in afzienbaren tijd een bedrag van f 300 miljoen aan inkomstenbelasting gerechtvaardigd mag worden geacht.

Tegenover de Kamerleden, die een optimistischer kijk op de toekomst hadden, voerde Dr. Colijn aan, dat, indien de inkomsten eerlang meer dan f 300 miljoen zouden opbrengen, dit meerdere zou moeten dienen voor verlaging van enkele, voor de welvaart van Ned.-Indië zeer schadelijke, belastingen en verder voor delging van de veel te groote schuld. „Een land van de economische structuur van Indië, dat zoo gevoelig is voor elke verandering in de economische wereldstructuur, dat kan, gelijk de ervaring nu wel geleerd heeft, een schuld van f 1500 ad 1600 miljoen onmogelijk dragen. Bij den minsten tegenslag, die er optreedt, is de last van den dienst der schulden een blok aan het been, dat zelfs strompelen onmogelijk maakt, om van het gewone gaan maar niet eens te spreken.”

In welke mate in de laatste jaren door de Indische regering bezuinigd is, wordt wel heel duidelijk geïllustreerd door onderstaand staatje, dat in de Handelingen (blz. 1343) is opgenomen.

Zuivere gewone uitgaven	1930	1934	Daling in proc. van 1930 op '34
	mill. guldens		
Groep I. Landsverdediging. . . .	100,5	71,5	29 %
Groep II. Bestuur, politie, justitie, gevangeniswezen, belastinginning.	105	90	14 %
Groep III. Welvaartsdienstenc.a., decentralisatie, onderwijs, landbouw B.O.W., enz.	128,6	88,9	30 %
Groep IV. Reiswezen en scheepvaart	29,1	18,9 ¹⁾	35 %

¹⁾ Voor een juiste vergelijking met 1930 zijn voor het reiswezen de bruto-uitgaven genomen, aangezien de inkomsten, rechtstreeks tegenover uitgaven staande, uitsluitend bestaan uit verrekenposten met andere Departementen, die in 1930 nog niet voorkwamen.

Dr. Colijn, die dit overzicht liet opnemen ter motivering van de bezwaren van Dr. Westerman, dat de bezuiniging in Indië planloos is geschied, merkte hierbij op, dat de uitgaven van 1930 tot 1934 zijn gedaald met 26 pCt.

Op de aangenomen basis van f 300 miljoen zullen de uitgaven echter nog met f 75 miljoen moeten verminderen. Deze moeizame weg zal in étappes worden afgelegd. Voor 1935 zal het uitgavenpeil tot f 340 miljoen dalen, dus met f 35 miljoen. Hiervan is reeds f 24 miljoen gevonden en ook de overige f 11 miljoen zal de regeering vinden.

De verlaging van de f 340 miljoen tot de f 300 miljoen zal als volgt worden bereikt:

1. De besparing op de thans doorgevoerde conversie van de Dollarleeningen bedraagt f 15 miljoen. (Zooals bekend, is 95 pCt. van het bedrag geconverteerd).

2. Voorts zal een besparing van enkele miljoenen te verkrijgen zijn als gevolg van het advies van de commissie, die zal rapporteren over de financiering van de pensioenlasten.

3. Het is mogelijk, dat de lasten van de defensie verlicht worden, zonder dat de taak van de weer-macht in gevaar komt.

4. De doorwerking van de in den loop van de laatste vier jaren genomen maatregelen moet op menig gebied haar vruchten nog afwerpen. Men denke slechts aan de wachtgelders.

5. De doorvoering van de decentralisatie, geschoeid op een leest van de uiterste soberheid en met een daaraan gepaard gaand benutten van het locale belastingvermogen en van een corresponderende afbraak van centrale organen, biedt ook uitzicht op ontlasting van de begroting.

6. Ned.-Indië heeft nog een kleine f 700 miljoen schuld, die een rente geeft van boven de 4 pCt., nl. 4½ en 5 pCt. leeningen. Wanneer men er in slaagt om die conversie tot stand te brengen op de wijze, als de Dollarleeningen geconverteerd zijn, d.w.z. 4 pCt. rente en 40-jarige annuïteit, dan zit daarin een bedrag aan verlichting van den dienst van de schuld van ongeveer f 20 à 25 miljoen. Dit bedrag vloeit niet alleen voort uit de rentebesparing, maar eveneens uit de verlenging van de aflossingstermijnen.

Uit dit laatste blijkt dus, dat Nederland opnieuw zijn crediet ter beschikking zal stellen om verdere conversie van Indische leeningen mogelijk te maken. In dit verband is ook de opmerking van Dr. Colijn van belang, dat op het oogenblik reeds de grootste helft (namelijk f 800 miljoen) van de Indische schuld feitelijk of formeel door Nederland gegarandeerd is.

Indien ook deze conversie mocht slagen, zal Ned.-Indië dus jaarlijks een bedrag van f 15 miljoen uit de conversie van de Dollarleeningen en van f 20 à 25 miljoen uit de a.s. conversie, in totaal dus een bedrag van bijna f 40 miljoen, besparen. Inderdaad betekent dit „een zeer daadwerkelijke hulp van het moederland aan Indië”.

De devaluatie van de Tsjechische Kroon.

Op 15 Februari jl. heeft de Tsjechische Regeering het voorstel gedaan om de Tsjechische Kroon met een zesde gedeelte of 16,67 pCt. te devalueeren. Reeds geruimen tijd ondervond men in Tsjecho-Slowakije de nadeelen, verbonden aan een politiek, die enerzijds gericht is op het handhaven door middel van steunmaatregelen van een aantal binnenlandsche prijzen en anderzijds op aanpassing van het eigen prijsstelsel bij de gedaalde goudprijzen van de in het internationaal verkeer verhandelde goederen¹⁾.

Omtrent den gang van zaken in de industriële productie, de werkloosheid en de waarde van den in- en uitvoerhandel van Tsjecho-Slowakije geven de volgende cijfers een beeld:

Jaar	Index der industriële productie (1928=1000)	Gem aantal werkzoekenden × 1000	Invoer	Uitvoer
			miljarden Kc.	
1930	90,6	105,4	15,7	17,5
1931	81,1	291,3	11,8	13,1
1932	59,0	554,1	7,5	7,3
1933	58,1 ¹⁾	738,1	5,8	5,9

¹⁾ 3e kwartaal '33.

De loop van den groothandelsindex van Tsjecho-Slowakije, vergeleken met dien van enkele andere landen, blijkt uit het volgende staatje, hetwelk doet zien, hoe betrekkelijk gering de prijsdaling over de geheele lijn in dit land is geweest:

Groothandelsindices. ¹⁾

Jaar	Tsjecho-Slowakije (berek. op goudbasis)	Duitschland	Frankrijk (goudbasis)	Neder-land	Groot-Brittannië (Econom.)
1913 ('14)	100	100	100	100	100
1930	118,6	110,9	101,9	117	89,3
1931	107,9	96,5	86,8	97	86,1
1932	99,7	93,3	80,9	79	86,9

¹⁾ Bulletin Mensuel de Statistique, Société des Nations, Januari 1934.

²⁾ Wij verwijzen in dit verband naar de belangwekkende beschouwingen in het Januari-nummer van de Monatsberichte des oesterreichischen Institutes für Konjunkturforschung.

Acute noodzaak tot devaluatie bestond intusschen, naar men mag aannemen, in Tsjecho-Slowakije niet; de goud- en deviezenvoorraad en de opeisbare verplichtingen van de circulatiebank toonen het volgende beeld:

(In millioenen Kc.)

Einde des jaars	Goud	Deviezen	Bankbiljetten	Girosaldi
1930	1.545	2.447	7.824	570
1931	1.650	1.060	7.679	361
1932	1.709	1.029	6.267	602
1933	1.708	926	5.906	871

Men ziet, dat in de laatste twee jaar weinig verandering is gekomen in den voorraad goud en deviezen, terwijl de opeisbare verplichtingen zijn teruggevoerd.

Naast het voorstel tot devaluatie is tevens een voorstel gedaan tot het wijzigen van de bankwet; de dekking van de circulatiebank, welke tot dusverre 30 pCt. bedroeg en die mocht bestaan uit goud en deviezen, zal voortaan verlaagd worden tot 25 pCt., echter met dien verstande, dat de geheele dekking uit goud zal moeten bestaan.

De Regeering heeft uitdrukkelijk verklaard geen inflatie te beoogen en scherp te zullen waken tegen prijsstijging als gevolg der devaluatie. Vermoedelijk zal zij dit laatste slechts ten deele kunnen bereiken, daar uiteraard een aantal importgoederen den prijsverhoogenden invloed van de gedevalueerde valuta zullen ondervinden. Dat deze echter bij een devaluatie van 16,67 pCt. waarschijnlijk beperkt van omvang zal kunnen blijven, leeren analoge berekeningen voor andere landen, waarbij wij met betrekking tot Nederland herinneren aan de bekende berekening van Prof. Dr. N. J. Polak in „De Economist”, die bij een devaluatie van den Gulden met 25 pCt. eene verhooging van slechts 5 tot 7 pCt. van de levenskosten berekende. Ook in Tsjecho-Slowakije zullen prijsverhoogingen in vele gevallen voorkomen kunnen worden door evenredige vermindering van steunmaatregelen.

In hoeverre het doel van de Tsjechische politiek, t.w. verbetering van de uitvoerpositie, bereikt zal worden, moet uiteraard worden afgewacht. Velen meenen, dat ieder voordeel voor dat land wel door andere landen zal worden weggecontingenteerd. Dat is natuurlijk mogelijk, maar zelfs als Tsjecho-Slowakije zijn exportquantum op het huidige niveau zou houden — en tegen den invoer daarvan zal toch door het buitenland zeker geen bezwaar gemaakt worden op grond van de devaluatie, want dat quantum koopt het buitenland ook nu reeds — zoo beteekent de devaluatie in elk geval een zeker herstel van rentabiliteit in de uitvoerbedrijven.

Als methode van devaluatie kenmerkt zich de handelwijze van Tsjecho-Slowakije hierdoor, dat men daar terstond een nieuw goudniveau heeft gekozen en dus de overgangperiode tusschen de oude en de nieuwe goudpariteit in den vorm van een vrije, niet in vast verband tot het edele metaal staande valuta heeft overgeslagen. Het voordeel van zulk een methode van devaluatie bestaat hierin, dat men het gevoel van onzekerheid, dat bij velen door een a-metallistische valuta gewekt wordt, ondervangt. Het nadeel schijnt ons echter, dat het in de huidige periode van fluctueerende valuta's in andere landen en van onzekerheid van het stabilisatieniveau, dat op den duur voor Dollar en Pond zal worden vastgesteld,¹⁾ ondoenlijk is om een juist goudpeil voor een te devalueeren valuta vast te stellen. Dit laatste argument heeft, naar het ons voorkomt, zooveel beteekenis, dat daarom de Engelsche methode eener voorloopig a-me-

¹⁾ De voorloopige stabilisatie van den Dollar kan moeilijk als definitief worden beschouwd, zolang men niet weet, hoe de budgetaire moeilijkheden der Ver. Staten uiteindelijk zullen worden opgelost.

tallistische valuta, gepaard gaande met een zooveel mogelijk stabiel prijsniveau, de voorkeur verdient boven de Tsjechische methode.

Het Tsjechische experiment is inzonderheid hierom belangrijk, omdat men nu binnenkort zal kunnen zien, of een devaluatie, welker gunstige werking in de achter ons liggende jaren in andere landen duidelijk is gebleken, ook nu nog in het huidig tijdsgewricht met al zijn internationale handelsbelemmeringen voor het economisch herstel bevorderlijk kan zijn, dan wel of men alle resultaat ziet te loor gaan als gevolg van tegenmaatregelen van het buitenland. Met verlangen mag dan ook worden uitgezien naar de hieromtrent in de naaste toekomst te publiceeren statistische gegevens.

V. S.

Overzicht van de steunmaatregelen ten behoeve van den landbouw in Duitsland.

In den loop van 1933 heeft de Deutsche regeering een aantal maatregelen ten behoeve van den Landbouw getroffen. Deze maatregelen waren er op gericht om den Landbouw loonende prijzen te garandeeren, hetgeen geleid heeft tot een vrijwel volledige autarkie op agrarisch gebied. In het jongste Kwartaalbericht van het „Institut für Konjunkturforschung”, is een beknopt overzicht van deze maatregelen opgenomen, dat wij hieronder laten volgen.

1. Bestaansverzekering van het boerenbedrijf.

De eerste maatregel tot het verzekeren van een bestaan aan den boerenstand was de wet inzake de voorloopige organisatie van den Reichsnährstand van 13 Sept. 1933 (Reichsgesetzbl. I, 1933, blz. 626).

Volgens deze wet kan de Rijksregeering het volgende regelen. In de eerste plaats de organisatie van den landbouw inclusief den boschbouw, de visscherij, den tuinbouw en de jacht, de landbouwcoöperaties, den handel in en de bewerkers en verwerkers van agrarische producten, voorts de productie, den afzet, de prijzen en de prijsmarges van landbouwproducten. Daartoe kan de Rijksregeering den geheelen landbouw of enkele groepen evenals ondernemingen voor de distributie en de bewerking onder dwang vereenigen. Deze regeling is gevolgd door de niet minder belangrijke verordening omtrent den opbouw van den Reichsnährstand van 8 Dec. 1933 (Reichsgesetzbl. I, 1933, blz. 1060), krachtens welke de Reichsnährstand als eerste stand een zelfstandig lichaam met publiekrechtelijke bevoegdheden is geworden.

Door de invoering van een Duitsch boerenrecht, waarvan het begin de Rijkswet inzake het erven van hofsteden was, moet de Deutsche boerenstand voorts voor insolventie en verkoop bij executie worden beschermd (Reichsgesetzbl. I, 1933, blz. 685).

2. Organische opbouw van de landbouwproductie.

Tot dusverre heerschte er eenerzijds overproductie van enkele landbouwproducten, zooals voedergraan, suiker en aardappelen. Tegelijkertijd nam anderzijds de afhankelijkheid van het buitenland steeds meer toe ten aanzien van de voorziening met eiwithoudende voedermiddelen en eenige vetten. Uit de te groote productie op enkele gebieden had men afgeleid, dat de landbouw over het geheel aan overproductie leed.

Volgens de onderzoekingen van het „Institut für Konjunkturforschung” werd in 1932 slechts ongeveer 87 pCt. van alle voedingsmiddelen in het binnenland geproduceerd. Indien men er echter rekening mede houdt, dat een groot gedeelte van de levensmiddelen, b.v. melk, vleesch, eieren, uit buitenlandsche voermiddelen wordt vervaardigd, dan daalt het aandeel van de inderdaad in het binnenland geproduceerde voedingsmiddelen van rond 87 pCt. tot rond 79 pCt. Aan het einde van 1932 had men dus de zelfgenoegzaamheid ten aanzien van de voedselvoorziening nog lang niet bereikt, omdat niet alleen ruim een vijfde van alle voedingsmiddelen uit het buitenland kwam, doch bovendien omdat het

verbruik, vooral van hoogwaardige voedingsmiddelen (tarwe, melk, vleesch, eieren) gedurende de crisis was gedaald.

De eerste maatregel voor het verkrijgen van evenwicht in de landbouwproductie en daarmee voor de opvoering van de nationale zelfgenoegzaamheid was het z.g. vetplan, waardoor de geheele voortbrenging van veredelingsproducten wordt geregeld.

3. *Rechtvaardige prijsvorming.*

De regeling van de productie was noodzakelijk voor de prijspolitiek; deze gaat uit van de gedachte van den „rechtvaardigen” prijs.

Op de graanmarkten werd door de wetten over de vaste prijzen voor broodgraan, welke voor de periode van October 1933 tot Juni 1934 de prijzen voor rogge en tarwe regelen (Reichsgesetzbl. I, 1933, blz. 667 en 701), evenals door de wet inzake de gedwongen aansluiting van de maalindustrie eveneens de basis voor de aan de behoefte aangepaste productieverhoudingen en rendabele prijzen gelegd. De beteekenis van de vaste prijzen ligt hierin, dat de landbouwers bepaalde gegevens voor de calculatie bezitten, een met de behoefte in overeenstemming zijnde productie gewaarborgd is, terwijl ongezonde seizoensschommelingen van de prijzen in de toekomst worden vermeden.

De minimumprijzen voor graan kunnen als het beste voorbeeld voor een „rechtvaardigen” prijs dienen. Zij moeten enerzijds zoo hoog zijn, dat aan den landbouw een voldoende winst verzekerd is en anderzijds weder laag genoeg, om de kosten van levensonderhoud voor de stedelingen niet duurder te maken. Daarmede liggen de graanprijzen ook tegelijkertijd op een niveau, dat reeds om bedrijfseconomische redenen een speculatieve overproductie, welke als gevolg van de vaste prijzen steeds kan worden gevreesd, belet.

Als uitvloeisel van het vetplan en andere maatregelen zijn de prijzen voor slachtvee en dierlijke producten gestegen. Deze waren in de laatste jaren in verhouding tot de beschermde graanprijzen dermate gedaald, dat een ongezonde uitbreiding van den graanverbouw ten koste van de andere bedrijfstakken hiervan het gevolg was. Nadat door de niveleerende maatregelen van de Rijksregering de vroegere natuurlijke prijsverhouding tusschen graan- en veeprijzen, zooals deze voor den oorlog bestond, bijna weder hersteld is, valt elke prikkel tot een verdere eenzijdige expansie van den graanverbouw weg. Daarmede wordt tevens de weg gebaad voor den gewenschten organischen opbouw van de landbouwproductie, d.w.z. voor de zoo mogelijk algeheele dekking van de benodigde voedingsmiddelen.

4. *Saneering van de agrarische credietmarkten.*

De geschetste regeeringsmaatregelen hebben ook de voorwaarden vervuld voor een geslaagde schuldkwijting van de overbelaste bedrijven; de saneeringsplannen kunnen weer op vaste prijzen worden opgesteld en loopen geen gevaar meer binnen enkele maanden door de voortdurende deflatie waardeloos te worden.

Het vraagstuk van de reorganisatie van het geheele landbouwcredietwezen wint tegenwoordig aan beteekenis door de wet inzake het hofstede-erfrecht, welke in een onbeleenbaarheid van de erfhofsteden met hypotheken voorziet, omdat door de markt voor landbouwcrediet (pandbrieven) het geheele bedrijfsleven meer of minder wordt beïnvloed. Een uiteindelijke regeling is aanstaande.

De principes zijn echter vastgelegd in de wet inzake de regeling van de schuldverhoudingen in den landbouw van 1 Juni 1933 (Reichsgesetzbl. I, 1933, blz. 331). Daardoor is de rente van het grootste deel der landbouwcredieten reeds tot 4½ pCt. verlaagd. De daarop volgende verlaging van de omzetbelasting in den landbouw tot 1 pCt. en de grondvermogensbelasting met R.M. 100 miljoen, evenals de vrijstel-

ling van den land- en boschbouw van de werklozenverzekering en voorts de „Ausfallbürgschaft” en con- tante subsidie van de Rijksregering voor de instandhouding van gebouwen hebben een verdere merkbare verbetering tengevolge van de verlaging van de productiekosten teweeggebracht.

* * *

Al deze maatregelen zijn gericht op het streven om allereerst den toestand van den landbouw merkbaar te verlichten en verder op langen termijn de voorwaarden te vervullen voor gezonde verhoudingen van den Duitschen boerenstand en voor een organische ontwikkeling van de geheele landbouwproductie, die de nationale zelfgenoegzaamheid met levensmid- delen beoogt. De tot dusverre verkregen resultaten werden reeds boven geschetst. De op langen termijn berekende maatregelen zullen des te doeltreffender zijn, naarmate de algemeene verbetering van het bedrijfsleven voortgang vindt.

INGEZONDEN STUKKEN.

MOGEN DE GROND- EN HULPSTOFFEN VOOR EXPORTEERENDE FARRIEKEN GECONTINGENTEERD WORDEN?

Ir. J. Philip Korthals Altes schrijft ons:

Het is m.i. principiëel verkeerd, dat een voor export werkende fabriek belemmerd wordt bij den aankoop van haar grond- en hulpstoffen op die plaatsen, waar deze het beste en goedkoopst geleverd kunnen worden.

Een contingentteering van de voor de exportindustrie benodigde materialen verergert in het algemeen de crisiswerkloosheid in Nederland. Alleen in een zeer bijzonder geval is een kleine verbetering mogelijk.

De verhouding tusschen binnen- en buitenlandsche leveranties van grond- en hulpstoffen kan tweërlei zijn.

1ste. De Nederlandsche fabrikant levert evengoed en goedkoop als de buitenlandsche.

2e. Het Nederlandsche fabrikant is slechter en/of duurder.

In het 1ste geval is contingentteering overbodig, want wij zijn nu toch allen zoover, dat bij gelijken prijs en kwaliteit aan Nederlandsch fabrikaat de voorkeur gegeven wordt.

In het 2e geval zal de exporteerende fabriek gedwongen worden Nederlandsch fabrikaat te koopen en daardoor een hooger productieprijzen krijgen. Het onafwendbare gevolg daarvan is, dat orders haar zullen ontgaan en zij dus ook niet in staat is de Nederlandsche fabrikant van haar grond- en hulpstoffen aan werk te helpen. De contingentteering heeft dus tengevolge dat de crisiswerkloosheid verdubbelt.

De mogelijkheid bestaat nog, dat de Nederlandsche Regering er in slaagt met het buitenland een overeenkomst te treffen, waarbij het contingent van een bepaald land aanzienlijk verhoogd wordt; waar tegenover dat land natuurlijk toezegging voor afname van Nederlandsche producten moet doen.

Nemen wij als voorbeeld, om de gedachten te bepalen de zoo juist ingevoerde contingentteering van verpakkingsglas en de uitvoer van Nederlandsch bier in flesschen.

Met België b.v. wordt een overeenkomst getroffen, waarbij het Belgisch contingent voor flesschen veelvoudigd wordt, waartegenover de import van Nederlandsche kaas in België aanzienlijk uitgebreid kan worden. Het kan, dat het toeval wil, dat ook juist België de buitenlandsche leverancier is die goede en goedkope flesschen levert, dus de leverancier, die wij noodig hebben. Maar dit feit zal de Belgische onderhandelaar ook niet onbekend zijn, zoodat de faciliteit voor invoer van kaas, die zij daar- tegenover zullen stellen maar zeer gering zal zijn.

Alleen in dit geval zou dus door contingentteering de crisiswerkloosheid een ietsje verminderd worden; eigenaardig genoeg niet in het gecontingenteerde artikel. Maar de bierexport zou niet belemmerd worden en de kaasexport iets bevorderd.

Een andere mogelijkheid is, dat België juist slechte of dure flesschen levert. Ook dit zal de Belgische onderhandelaar niet onbekend zijn. Gezien het feit, dat de slechtste industrie altijd het meest gesteund moet worden zullen zij een groote invoer van kaas toestaan om althans kans te hebben in Nederland een groot kwantum slechte en dure flesschen te verkoopen. Maar al heel spoedig zal blijken, dat de exportindustrie in Nederland zich voor deze flesschen niet interesseert en niet interesseeren kan, omdat zij op haar duurder product geen orders krijgt. De Belgen merken, dat hun speculatie mislukt en de extra faciliteit voor import van kaas houdt op. Ook in dit geval is het resultaat, dat de flesschenfabrikant geen meerder werk krijgt, terwijl de exportbrouwerijen minder kunnen leveren, zoodat de crisiswerkloosheid verergerd.

Het spreekt vanzelf, dat de practijk niet zoo eenvoudig zal zijn als bovengenoemde voorbeelden, maar er is geen omstandigheid denkbaar die de tendens tot verslechtering van de toestand door deze contingentteering in haar omgekeerde zou veranderen.

Inplaats van België kan elk willekeurig ander land genomen worden; inplaats van flesschen elke andere hulp- of grondstof; inplaats van brouwerij elke exporteerende industrie.

Daarom stel ik de vraag aan het hoofd van dit artikeltje in algemeenen zin en ik meen, dat deze ten stelligste met „neen” beantwoord moet worden.

ONTVANGEN BOEKEN.

De omzetbelasting 1933 met uitvoeringsvoorschriften, toegelicht door B. Schendstok, inspecteur der directe belastingen enz., gedetacheerd aan het Departement van Financiën en Mr. Dr. E. Tekebroek, advocaat en accountant. (Assen 1933; Van Gorcum & Comp. N.V. Prijs f 1,90).

Deze commentaar is geschreven voor de practijk. Vandaar dat theoretische uiteenzettingen van louter wetenschappelijke beteekenis zijn vermeden. Waar het er om ging de consequenties van een nieuwe belastingwet bloot te leggen, kon echter niet iedere theoretische beschouwing verbannen worden. Zolang er nog weinig gevestigde officiële wetsuitlegging en rechtspraak is, is het van groot belang aan de draagkracht van de in de wet gebezigde begrippen in verband met het stelsel dezer belastingwet bijzondere aandacht te besteden. Het boek is geheel bijgewerkt met de uitvoeringsvoorschriften en de verschillende resoluties. De practijk vindt hier een welkome betrouwbare gids.

Grondbeginselen der economie door Mr. Dr. H. W. C. Bordewijk, hoogleraar te Groningen. (Groningen, den Haag, Batavia 1933; J. B. Wolters' Uitgevers-Maatschappij N.V. Prijs f 3.10, geb. f 3.50).

Dit boek dient voor het Middelbaar Onderwijs. Het is echter streng wetenschappelijk gehouden, doordat de schrij-

ver zich atkeerig betoont van elken vorm van gevoels-economie.

Beginselen der geldtheorie door Dr. R. van Genechten, privaats-docent aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. (Uitgave Handelswetenschappelijke Bibliotheek, Leiden. Prijs f 1,75).

Doel van den schrijver was uitsluitend de uiteenzetting der eigen opvatting omtrent de geldtheorie, steunende vnl. op die schrijvers, die haar op den grondslag van de algemeene waardetheorie (Oostenrijksche school) hebben opgebouwd.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN JANUARI 1934.

Prov. en Gemeentel. Leeningen f 5.985.000,— zijnde:

Nederland

Gem. Amsterdam f 6.000.000

5 % obl. a 99% % f 5.985.000

Spoor- en Tramwegen ¹⁾.

Totaal.... f 5.985.000,—

¹⁾ Zw. frs. 195.000.000,— 5 % 2-j. kasbons 1932 Fransche Staatsspoorwegen a 100 % te converteren in 2- en 4-jarige kasbons 1934; van de kasbons 1934 wordt niet meer dan Zw. frs. 3.000.000,— voor Nederland bestemd.

Emissies in 1934.

	Obligatiën	Aandeelen	Totaal
Januari .	f 5.985.000,—	—	f 5.985.000,—

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN ¹⁾

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Jan. 1934	Jan. 1934	Jan. 1933
Prod. Steenkolen in tonnen .	1.070.413	1.070.413	1.088.309
Aantal normale werkdagen .	26 ¹⁾	26	26

II. Bruinkolenmijn „Carisborg”.

Netto-productie in tonnen..	15.077	15.077	18.775
Aantal normale werkdagen	20	20	26

III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

Afgeleverd:

Geraff. zout(ton)	} 5.988	} 5.988	} 4.795
Industriezout(„)			
Afvalzout(„)			
Aantal normale werkdagen	26	26	26

Aantal arbeiders.	Gezamenl. Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Febr. 1934.....	{ 10.757 ³⁾ { 22.127 ⁵⁾	75	207
1 Febr. 1933.....	{ 10.880 ³⁾ { 24.305 ⁵⁾	88	198

¹⁾ Staatsmijnen Emma, Hendrik, en Maurits; ²⁾ Staatsmijn Wilhelmina; ³⁾ 23 Domaniale mijn; ⁴⁾ 22 Willem-Sophia; ⁵⁾ 21 Oranje-Nassau mijn III; ⁶⁾ 20 Oranje-Nassau mijnen I en IV; ⁷⁾ 19 Oranje-Nassau mijn II, Laura en Vereeniging. ⁸⁾ 11.056 ton ruwe kool. 4.021 ton bruinkoolbriketten. ⁹⁾ Bovengronds. ¹⁰⁾ Incl. 2.021 arbeiders in de nevenbedrijven. ¹¹⁾ Ondergronds. ¹²⁾ Incl. 2.029 arbeiders in de nevenbedrijven. ¹³⁾ De Hoofdingenieur der Mijnen verzoekt ons de volgende cijfers van den Decemberstaat te rectificeren: Prod. steenkolen in tonnen 1.019.815. Aantal arbeiders bovengronds 10.736; aantal arbeiders ondergronds 22.190.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	18/24 Feb. 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	18/24 Feb. 1934	Sedert 1 Jan. 1934	Overeenk. tijdvak 1933	1934	1933
Tarwe	12.218	123.067	142.374	—	4.090	1.713	127.157	144.087
Rogge	2.600	58.382	47.368	—	8.000	1.000	66.382	48.368
Boekweit	—	2.293	6.553	—	—	25	2.293	6.578
Mais	7.970	154.094	172.176	—	41.590	52.686	195.684	224.862
Gerst	335	31.279	33.252	—	4.458	2.157	35.737	35.409
Haver	1.712	23.449	35.686	—	150	548	23.599	36.234
Lijnzaad	4.809	38.480	46.195	300	50.914	68.832	89.394	115.027
Lijnkoek	3.085	21.705	11.468	—	—	—	21.705	11.468
Tarwemeel	205	2.207	4.833	27	306	1.998	2.513	6.831
Andere meelsoorten	1.078	8.559	6.105	25	750	1.087	9.309	7.192

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 2 1/2	19 Sept. '33	Lissabon	5 1/2	8 Dec. '33
Bk. Bel. Binn. Eff. 3	19 Sept. '33	Londen	2 30	2 Juni '32
Vrsch. in R.C. 3	19 Sept. '33	Madrid	6	26 Oct. '32
Athene	7 1/4	N.-York F.R.B.	1 1/2	1 Feb. '34
Batavia	4 1/2	Oslo	3 1/2	22 Mei '33
Belgrado	7 1/2	Parijs	3	8 Feb. '34
Berlijn	4 2/2	Praag	3 1/2	25 Jan. '33
Boekarest	6	Pretoria	3 1/2	15 Mei '33
Brussel	3 1/2	Rome	3	11 Dec. '33
Budapest	4 1/2	Stockholm	2 1/2	1 Dec. '33
Calcutta	3 1/2	Tokio	3.65	2 Juli '33
Dantzig	3	Weenen	5	23 Mrt. '33
Helsingfors	4 1/2	Warschau	5	26 Oct. '33
Kopenhagen	2 1/2	Zwits. Nat. Bk.	2	22 Jan. '31

OPEN MARKT.

	1934				1933	1932	1914
	24 Febr.	19/24 Febr.	12/17 Febr.	5/10 Febr.	20/25 Febr.	22/27 Febr.	20/24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	3/4	3/4-15/16	5/8-3/4	5/8-3/4	1/4-1/2	1 1/2-2	3/8-3/16
Prolong.	1	1	1	1	1	1 1/4-3/4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld...	3/4-1	3/4-1	3/4-1	3/4-1	1/4-1	2 1/2-4	1 1/4-2
Partic. disc.	15/16	7/8-15/16	15/16	15/16-1	3/4-15/16	3 1/8-4 1/8	4 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld...	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/4	4 3/8-5 1/8	7-8 1/4	—
Maandgeld	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/8	4 1/4-5 1/4	4 1/4-5 1/4	7 1/4-8 1/4	—
Part. disc.	3 1/8	3 1/8	3 1/8	3 1/8	3 1/8	6 1/2-8	2 1/8-1 1/2
Warenw...	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/4	4-1/2	7 1/4-8	—
New York							
Daggeld 1)	1	1	1	1	1-1/4	2 1/2-3/4	1 1/4-2 1/2
Partic. disc.	3/4	3/4	3/4-1	3/4	1/2	3	—

1) Koers van 23 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
20 Febr. 1934	1.49 7/8	7.63	58.97 1/2	9.79	34.69	100 1/2
21 " 1934	1.49 1/8	7.61	58.99	9.78 1/2	34.69	100 1/2
22 " 1934	1.49 3/8	7.61	58.98	9.78 1/2	34.67	100 3/8
23 " 1934	1.49 5/8	7.58 1/2	58.87 1/2	9.78 1/2	34.66	100 1/2
24 " 1934	1.49 1/8	7.57 1/2	58.90	9.78 1/2	34.66 1/2	100 1/8
26 " 1934	1.49 1/4	7.57 3/4	58.87 1/2	9.78 1/2	34.67 1/2	100 3/16
Laagste d.w.1)	1.48 3/4	7.56	58.80	9.77 3/4	34.62 1/2	99 3/4
Hoogste d.w.1)	1.50 1/4	7.71 1/2	59.05	9.79	34.72 1/2	100 1/2
Muntpariteit	2.4878	12.1070	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
20 Febr. 1934	48.01	—	6.20	1.48	13.07	20.15
21 " 1934	48.02	—	6.17 1/2	1.48	12.96	20.15
22 " 1934	48.—	—	6.20	1.48	13.01	20.15
23 " 1934	48.—	—	6.20	1.48	12.98	20.15
24 " 1934	48.01	—	6.19	1.48	—	—
26 " 1934	48.01	—	6.19	1.48	12.72 1/2	20.11
Laagste d.w.1)	47.95	—	6.10	1.45	12.60	20.05
Hoogste d.w.1)	48.05	28.—	6.30	1.53	13.12 1/2	20.30
Muntpariteit	48.12 1/2	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
20 Febr. 1934	5,03 3/4	6,53 1/4	39,42	66,75
21 " 1934	5,08 7/8	6,55	39,44	66,85
22 " 1934	—	—	—	—
23 " 1934	5,07 3/4	6,56 1/4	39,58	67,07
24 " 1934	5,08	6,55 3/4	39,55	67,05
26 " 1934	5,08 1/2	6,58	39,65	67,30
27 Febr. 1933	3,42 1/2	3,94 1 1/2	23,95 1/2	40,49
Muntpariteit..	4,86	3,90 1/8	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	10 Febr. 1934	17 Febr. 1934	19/24 Febr. 1934 Laagste	24 Febr. 1934 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 3/8	97 3/8	97 3/8	97 3/8
Athene	Dr. p. £	530	530	525	530
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest ...	Pen. p. £	17 1/2	17 1/2	17 1/2	17 1/2
Buenos Aires	d. p. \$	28 1/16	27 3/8	27 3/8	27 1 1/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 3/32	1/6 3/32	1/6 1/16	1/6 3/32
Constantin..	Piast. p. £	630	635	630	635
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/6 1/2	1/6 1/2	1/6	1/6 3/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 3/32	1/2 1/4	1/2 3/10	1/2 3/16
Lissabon	Escu. p. £	109 7/8	109 7/8	109 3/8	110 1/8
Mexico	\$ per £	18	18	17 1/2	18 1/2
Montevideo ..	d. per £	37 3/8	37 3/8	37 3/8	38
Montreal ..	\$ per £	5.06 1/2	5.12 1/2	5.08	5.17
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 1/8	4 1/8	4 1/8	4 1/8
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/4 1/2	1/4 1/2	1/4 1/8	1/5
Singapore ..	id. p. \$	2/4 3/32	2/4 1/8	2/4	2/4 3/32
Valparaiso 1).	\$ per £	—	—	—	—
Warschau ..	Zl. p. £	27 1/8	27 1/4	26 3/4	27 3/4

ZILVERPRIJS		GOUDPRIJS 2)		
Londen 1)		N.York 2)		
20 Febr. 1934..	20 1/4	46	20 Febr. 1934....	135/9
21 " 1934..	20 3/8	46 5/8	21 " 1934....	136/5
22 " 1934..	20 1/2	—	22 " 1934....	136/1
23 " 1934..	20 5/8	46 5/8	23 " 1934....	136/5 1/2
24 " 1934..	20 1/16	46 3/8	24 " 1934....	136/6
26 " 1934..	20 3/8	45 7/8	26 " 1934....	136/5
27 Febr. 1933..	17 1/16	26 1/2	27 Febr. 1933....	121/5
27 Juli 1914..	24 1 1/16	59	27 Juli 1914....	84/10 3/4

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS

Vorderingen.	15 Febr. 1934	23 Febr. 1934
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank.....	f 27.469.506,31	f 20.241.706,92
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 2.728.576,60	" 615.179,28
Voorschotten op ultimo Januari 1934 a. de gem. verstrekt op aan haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. endergem. fondsbel. alsmede op de die belastingen en op de vermogensbelasting	—	—
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 255.074.031,66	" 252.056.327,02
Id. aan Suriname.....	" 13.600.014,16	" 13.573.426,19
Id. aan Curaçao.....	" 4.956.242,86	" 4.809.329,15
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Saldo der postrek. v. Rijkscomptabelen	" 103.157.218,81	" 104.053.589,17
Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfond. 1)	" 32.565.672,21	" 39.239.286,64
Vord. op andere Staatsbedrijven 1)....	" 19.957.164,81	" 18.364.065,08
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeld-leeningen aan gemeenten (saldo)....	" 46.550.932,15	" 46.553.932,15
Verplichtingen.		
Voorschot door De Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	f 416.204.000,—	f 416.204.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 59.050.000,—	" 59.050.000,—
Zilverbons in omloop.....	" 1.379.120,—	" 1.375.288,—
Schuld op ultimo Januari 1934 (aan de gem. weg. a. h. uit te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondb. e. d. gem. fondsbel. alsmede op die bel. en op de verm. bel.)	" 9.947.284,35	" 9.947.284,35
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 2.631.261,38	" 2.717.675,78
Id. a. h. Staatsbedr. der P.T. en T. 1) ..	" 130.408.065,10	" 128.509.167,83
Id. aan andere Staatsbedrijven 1).....	" 85.305.979,92	" 86.304.758,67
1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.		

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	17 Febr. 1934	24 Febr. 1934
Vorderingen:		
Saldo Javase Bank.....	f 2.889.000,—	—
Betaalmiddelen in 's Lands kas.....	" 72.304.000,—	—
waaronder Muntbiljetten.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	" 255.936.000,—	f 252.559.000,—
Schatkistpromessen " " " " " "	" 1.000.000,—	" 1.000.000,—
Schatkistbiljetten " " " " " "	" 10.040.000,—	" 10.010.000,—
Muntbiljetten in omloop " " " " " "	—	—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 1.469.000,—	" 1.469.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 2.610.000,—	" 1.777.000,—
Voorschot van de Javase Bank....	—	" 2.776.000,—

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekening(en)
3 Febr. 1934..	727	1.201	542	588	2.477
27 Jan. 1934..	726	1.121	534	592	2.440
20 " 1934..	716	1.007	514	592	2.452
13 " 1934..	706	1.060	516	586	2.493
6 " 1934..	707	1.203	480	584	2.488
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluftp. der activa.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G. a)		ROGGE 74 K.G. Bahia Blanca loco R'dam/A'dam per 100 K.G. a)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/ A'dam per 2000 K.G. a)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 160 K.G.		WITTE- KOOL 1e kwal. 1-5 pond per 100 K.G. Broek op Langendijk		UIEN gewoon per 100 K.G. Broek op Langendijk		ROODE KOOL 1e kwal. 1-5 pond per 100 K.G. Broek op Langendijk		RUND- VLEESCH (versch) Gem.v.3kw. per 100 K.G. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 K.G. Rotterdam	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	4,55	100,0	13,25	100,0	17,23	100,0	93,—	100,—	77,50	100,—
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	7,38	162,4	11,78	88,9	9,10	52,8	96,40	103,7	93,12	120,2
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	2,05	45,1	2,14	16,2	5,77	33,5	108,—	116,1	72,90	94,1
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	3,06	67,3	1,94	14,6	6,96	40,4	88,—	94,6	48,—	61,9
1932	5,22	30,4	4,62	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	1,49	32,8	8,07	60,9	1,84	10,7	61,—	65,6	37,50	48,4
1933	5,01	29,2	3,54	27,1	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	0,82	18,0	2,30	17,4	2,60	15,1	52,—	55,9	49,50	63,9
Jan. 1932	5,05	29,4	5,07	38,8	71,25	30,8	114,00	48,3	142,50	30,8	1,49	32,8	8,69	65,6	1,87	10,8	70,—	75,3	40,—	51,6
Febr. " "	5,30	30,8	5,07	38,8	74,00	32,0	108,50	46,0	142,25	30,8	1,28	28,1	8,98	67,8	1,29	7,5	68,—	73,1	34,—	43,9
Maart " "	5,52	32,1	5,80	44,4	86,75	37,5	118,00	50,0	143,25	31,0	1,68	36,9	12,26	92,6	1,78	10,3	67,—	72,0	32,—	41,3
April " "	5,65	32,7	6,22	47,6	88,75	38,3	124,50	52,8	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	28,—	36,1
Mei " "	5,60	32,6	5,30	40,5	78,00	33,7	116,00	49,2	130,25	28,2	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	26,—	33,5
Juni " "	5,22	30,4	4,15	31,7	80,75	34,9	105,75	44,8	128,75	27,8	—	—	—	—	—	—	67,—	72,0	34,—	43,9
Juli " "	4,90	28,5	4,—	30,6	78,75	34,0	100,25	42,5	129,75	28,1	—	—	—	—	—	—	64,—	68,8	35,50	45,8
Aug. " "	5,20	30,2	4,07	31,2	77,50	33,5	98,25	41,6	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	62,—	66,7	40,50	52,2
Sept. " "	5,47	31,8	4,20	32,1	78,50	33,9	88,50	37,5	150,75	32,6	—	—	—	—	—	—	55,—	59,1	42,50	54,8
Oct. " "	5,25	30,5	3,92	30,0	74,50	32,2	79,50	33,7	138,25	29,9	—	—	—	—	—	—	51,—	54,8	44,—	56,8
Nov. " "	4,90	28,5	3,90	29,8	71,25	30,8	79,00	33,5	135,25	29,2	1,06	23,3	4,10	31,0	—	—	53,—	57,0	46,—	59,3
Dec. " "	4,72	27,5	3,80	29,1	66,25	28,6	75,25	31,9	135,00	29,2	0,84	18,5	3,99	30,1	3,02	17,5	53,—	57,0	46,—	59,3
Jan. 1933	4,95	28,8	3,75	28,7	73,00	31,5	75,25	31,9	136,50	29,5	0,67	14,7	3,38	25,5	3,02	17,5	50,50	54,3	44,75	57,7
Febr. " "	4,77	27,8	3,70	28,3	71,00	30,7	74,75	31,7	130,25	28,2	0,60	13,2	2,06	15,5	2,51	14,6	49,25	53,0	45,—	58,1
Maart " "	5,05	29,4	3,82	29,3	73,50	31,7	76,25	32,3	130,50	28,2	0,61	13,4	1,29	9,7	3,11	18,0	46,50	50,0	46,—	59,3
April " "	5,15	29,9	3,75	28,7	72,75	31,4	71,25	30,3	129,50	28,0	—	—	—	—	—	—	49,50	53,2	48,25	62,3
Mei " "	5,40	31,4	3,77	28,9	70,50	30,5	73,25	31,0	146,75	31,7	—	—	—	—	—	—	52,25	56,2	49,—	63,2
Juni " "	5,25	30,5	3,55	27,2	66,00	28,5	75,75	32,1	163,25	35,3	—	—	—	—	—	—	51,25	55,1	48,—	61,9
Juli " "	5,82	33,9	3,85	29,4	64,25	27,8	78,00	33,1	176,25	38,1	—	—	—	—	—	—	49,25	53,0	48,50	62,6
Aug. " "	5,30	30,8	3,55	27,2	61,25	26,5	67,75	28,7	161,50	34,9	—	—	—	—	—	—	49,—	52,7	49,25	63,5
Sept. " "	4,95	28,8	3,47	26,6	61,00	26,3	65,25	27,6	159,00	34,4	—	—	—	—	—	—	50,25	54,0	54,—	69,7
Oct. " "	4,40	25,6	3,—	22,9	60,25	26,0	63,50	27,0	141,25	30,5	—	—	—	—	—	—	56,25	60,5	54,25	70,0
Nov. " "	4,55	26,5	2,95	22,6	74,50	32,2	60,00	25,4	147,25	31,8	1,26	27,7	2,23	16,8	—	—	59,50	64,0	54,37	70,2
Dec. " "	4,57	26,6	3,30	25,3	73,50	31,7	59,25	25,1	154,50	33,4	0,97	21,3	2,56	19,3	1,76	10,2	60,75	65,3	53,50	69,0
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2	3,65	80,2	2,30	17,4	3,08	17,9	62,50	67,2	53,75	69,4
5 Febr. " "	3,60	20,9	2,70	20,7	62,50	27,0	58,00	24,6	134,50	29,1	3,88	85,3	1,98	14,9	2,90	16,8	64,—	68,8	54,—	69,7
12 " "	3,40	19,8	2,80	21,4	65,50	28,3	58,00	24,6	133,00	28,8	3,73	82,0	1,60	12,1	3,17	18,4	64,—	68,8	54,—	69,7
19 " "	3,35	19,5	2,80	21,4	66,00	28,5	59,00	25,0	134,00	29,0	3,83	84,2	1,60	12,1	3,23	18,7	63,—	67,7	53,50	69,0
26 " "	3,25	18,9	2,80	21,4	66,50	28,7	58,50	24,8	130,50	28,2	4,43	97,4	1,35	10,2	3,18	18,5	61,—	65,6	52,50	67,7

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2. van Jan. 1931 tot 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 3) Tot Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 4) 3 Febr. 5) 10 Febr. 6) 16 Febr. 7) 24 Febr. 8) 1 Febr. 9) 8 Febr. 10) 15 Febr. 11) 22 Febr. 12) 2 Febr. 13) 9 Febr. 14) 23 Febr.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN										DIVERSEN			
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen ongezeefd i.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33,9° Bé s.g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/66° §cts. per U.S. gallon		KATOEN			WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.			WOL gekamde Australische, Crossbred Coloni- al Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.			KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto		
	f.	%	§	%	§cts.	%	§ cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,0	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	16,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,—	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2	6,18	51,5
Jan. 1932	8,25	76,3	0,71	42,3	5,25	35,3	6,65	28,6	5,09	17,4	3,38	36,2	16,50	30,0	9,00	30,5	11,63	33,5	7,10	59,2
Febr. " "	8,25	76,3	0,71	42,3	4,92	33,1	6,90	29,7	5,31	18,1	3,51	37,6	16,25	29,5	9,00	30,5	11,75	33,9	7,25	60,4
Maart " "	8,35	77,3	0,71	42,3	4,62	31,1	6,90	29,7	5,37	18,3	3,30	35,3	16,50	30,0	8,75	29,7	10,25	29,5	7,40	61,7
April " "	8,65	80,1	0,86	51,2	4,34	29,2	6,25	26,9	5,08	17,4	3,08	33,0	16,50	30,0	9,00	30,5	9,25	26,7	7,40	61,7
Mei " "	8,30	76,9	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,57	15,6	2,76	29,5	15,75	28,6	8,25	28,0	8,88	25,6	7,40	61,7
Juni " "	8,25	76,3	0,86	51,2	4,25	28,6	5,25	22,6	4,44	15,2	2,55	27,3	15,25	27,7	7,75	26,3	9,—	25,9	7,40	61,7
Juli " "	8,10	75,0	0,86	51,2	4,25	28,6	5,80	24,9	4,97	17,0	2,77	29,6	16,00	29,1	8,50	28,8	9,75	28,1	—	—
Aug. " "	7,80	72,2	0,86	51,2	4,30	28,9	7,35	31,6	5,71	19,5	3,33	35,6	15,75	28,6	8,25	28,0	12,—	34,6	5,70	47,5
Sept. " "	7,75	71,8	0,86	51,2	4,37	29,4</														

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

Table with columns for ZUIVEL EN EIERN (Boter, Kaas, Eieren, Koper, Lood, Tin) and METALEN (IJzer, Gieterij, Zink, Goud, Zilver). Rows show monthly price data from 1925 to 1933.

VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

Table with columns for BOUWMATERIALEN (Vuren hout, Steenen) and KOLONIALE PRODUCTEN (Cacao, Copra, Koffie, Rubber, Suiker, Thee). Rows show monthly price data from 1925 to 1933.

N.B. Alle Pondennoteringen vanaf 21 Sept. '31 zijn op goudbasis omgerekend; de Dollarnoteringen vanaf 20 April '33 zijn in verhouding van de depreciatie van den Dollar t.o.v. den Gulden verlaagd.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 26 Februari 1934.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 23.796.796,49 Bijbnk. „ 394.917,13 Ag. sch. „ 4.228.994,92	f	28.420.708,54
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„	—	—
Idem eigen portef.	f 1.402.500,—	„	1.402.500,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„	—	—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 101.213.149,78 ¹⁾ Bijbnk. „ 3.654.848,58 Ag. sch. „ 39.989.798,87	f	144.857.797,23
Op Effecten	f 142.644.822,33 ¹⁾	„	142.644.822,33
Op Goederen en Spec.	„ 2.212.974,90	„	2.212.974,90
Voorschotten a. h. Rijk	„	—	—
Munt, Goud	f 106.713.810,—	„	106.713.810,—
Muntmat., Goud	„ 685.484.183,83	„	685.484.183,83
	f 792.197.993,83	„	792.197.993,83
Munt, Zilver, enz.	„ 26.804.578,11	„	26.804.578,11
Muntmat., Zilver	„	—	—
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfond	„	21.379.184,72	21.379.184,72
Gebouwen en Meub. der Bank	„	5.000.000,—	5.000.000,—
Diverse rekeningen	„	12.015.992,84	12.015.992,84
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5/32, S.No. 221)	„	18.331.195,17	18.331.195,17
	f	1.050.409.950,44	1.050.409.950,44
Passiva.			
Kapitaal	f 20.000.000,—	„	20.000.000,—
Reservefond	„ 3.749.272,82	„	3.749.272,82
Bijzondere reserve	„ 5.000.000,—	„	5.000.000,—
Pensioenfond	„ 8.780.999,98	„	8.780.999,98
Bankbiljetten in omloop	„ 897.758.995,—	„	897.758.995,—
Bankassignatiën in omloop	„ 157.735,95	„	157.735,95
Rek.-Cour. Het Rijk	f 3.334.543,—	„	3.334.543,—
saldo's: Anderen	„ 107.098.255,46	„	107.098.255,46
Diverse rekeningen	„ 4.530.148,23	„	4.530.148,23
	f	1.050.409.950,44	1.050.409.950,44

Beschikbaar metaalsaldo f 416.640.117,68
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is „ 1.041.600.295,—

1) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 76.424.425,—
2) Waarvan in het buitenland „ 6.651.146,63

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschkb. Metaal-saldo	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
26 Febr. '34	106714	685.484	897.759	110.591	416.640	81
19 „ '34	106713	706.883	883.996	143.207	430.294	82
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 1)
26 Febr. 1934	28.421	—	144.858	1.403	12.016
19 „ 1934	28.220	—	142.997	1.403	11.599
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschkb. metaal-saldo
24 Febr. '34 ²⁾	150.410	—	189.640	28.530	63.142
17 „ '34 ²⁾	150.220	—	191.220	29.290	62.016
27 Jan. 1934	112.376	33.058	189.642	26.491	58.981
20 „ 1934	112.380	33.971	189.661	29.353	58.746
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaal.	Dis- conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek- kings- percen- tage
24 Febr. '34 ²⁾	540	69.660	—	11.660	69
17 „ '34 ²⁾	540	71.560	—	12.270	68
27 Jan. 1934	597	9.097	51.182	14.316	67
20 „ 1934	793	9.003	51.726	15.647	67
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGLAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
21 Febr. 1934	191.982	364.655	86.325	8.131	12.781
14 „ 1934	191.843	366.280	84.623	8.200	11.187
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings- perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
21 Febr. '34	73.337	29.329	98.268	35.782	87.328	53,4
14 „ '34	72.196	23.376	99.278	36.319	85.563	53,8
22 Juli '14	11.005	14.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
16 Febr. '34	74.435	463	15	6.383	1.056	2.999	3.200
9 „ '34	74.883	445	14	6.231	1.070	3.004	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Parti- culieren
16 Febr. '34	6.114	2.264	81.087	77	1.944	12.758
9 „ '34	6.114	2.187	81.393	102	1.947	12.822
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
15 Febr. 1934	323,3	22,6	10,1	2.674,4	68,4
7 „ 1934	354,5	39,5	9,2	2.811,5	71,6
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa 2)	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
15 Febr. 1934	320,5	607,2	3.294,9	480,1	243,1
7 „ 1934	312,2	569,6	3.332,2	528,1	259,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Febr. 1934, resp. 51, 52 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Data	Goud		Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids- fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Munt en diversen						Schatkist	Partic.
21 Febr. 1934	2.714	68	753	36	347	40	3.419	136	395
15 „ 1934	2.720	68	747	37	347	40	3.430	131	389

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad			Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certifi- caten 1)	„Other cash” 2)	In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
14 Febr. '34	3.624,3	3.582,1	222,5	68,4	86,1
7 „ '34	3.556,6	3.513,2	220,9	73,3	96,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 3)	Algem. Dek- kings- perc. 4)
14 Febr. '34	2.432,0	2.952,5	3.026,6	145,1	64,3	—
7 „ '34	2.431,7	2.946,2	2.962,5	145,2	63,9	—

1) Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de \$ op 31 Jan. '34 van 100 op 59,06 cents werd gedevalueerd.

2) „Other Cash” does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

3) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
7 Feb. '34	12	8.300	8.782	1.905	16.485	4.372
31 Jan. '34	13	8.349	8.772	1.871	16.460	4.367

De posten van De Ned. Bank, de Javasche Bank en de Bank of Eng- land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be- treffende valuta.